

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg

11. januar 2019
19/00268-1
annben-dep

Rådsmøde (konkurrenceevne) den 18. februar 2019

Indholdsfortegnelse

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering), KOM(2016) 198.....	2
Direktivforslag om bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler (ændringsdirektivet), KOM (2018) 185	23
Betydningen af kunstig intelligens (KI) for EU's industri.....	52
Rådskonklusioner om handlingsplanen for kunstig intelligens	57
Konkurrenceevnetjek: Det indre marked i en verden i forandring: Et unikt aktiv med behov for fornyet politisk engagement	62
Meddelelse fra Kommissionen: "En ren plan for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi"	66
Det Europæiske Semester 2019: For et stærkere Europa i en tid med global usikkerhed.....	75

Forslag om offentliggørelse af selskabsskatteoplysninger for visse virksomheder og filialer (land-for-land rapportering), KOM(2016) 198

Notatet er en opdatering af *sammenotat fra forhandlingsoplæg på mødet i Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2017*. Ændringerne er fremhævet med *fed/kursiv*.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 12. april 2016 et forslag til ændring af direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Forslaget indeholder krav om, at multinationale koncerner med aktiviteter inden for EU skal offentliggøre en land-for-land rapport med oplysning om bl.a. overskud og betalt skat i hvert af de lande, hvor de har aktiviteter. Dette gælder for aktiviteter i lande inden for EU samt for de lande uden for EU, der opføres på en fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner. For øvrige lande uden for EU kan oplysningerne gives på aggregeret niveau. Forslaget omfatter koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr.

Formålet med forslaget er at skabe mere åbenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande, de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne.

Forslaget ligger i forlængelse af direktivet om, at multinationale koncerner med en omsætning over 5,6 mia. kr. skal indsende en land-for-land rapport til skattemyndighederne. De oplysninger, der kræves i henhold til det nu fremsatte forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter, skal allerede indberettes til myndighederne i henhold til ovenstående direktiv.

Forslaget har været behandlet under seks formandskaber på 16 møder i Rådets arbejdsgruppe for selskabsret, men forhandlingerne ligger pt. stille. Det seneste møde blev afholdt den 24. januar 2019, og før det var der ikke afholdt møder siden november 2017.

Der er generelt støtte i Rådet til forslagets overordnede formål om øget transparens om skatteforhold for store multinationale koncerner med aktiviteter i EU. En række medlemslande har dog siden forhandlingernes begyndelse tilkendegivet, at de mener, at forslaget er fremsat med henvisning til den forkerte hjemmel i traktaten. Forslaget er fremsat som et selskabsretligt forslag, men disse medlemslande mener, at forslaget skulle være fremsat med hjemmel i bestemmelsen vedrørende skatteforhold. På mødet i rådsarbejdsgruppen den 14. juni 2018 tegnede der sig et muligt blokerende mindretal mod forslaget.

Regeringen tog forhandlingsoplæg på forslaget den 3. februar 2017, men kan støtte Europa-Parlamentets ændringsforslag fremsat i juni

2017 om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens. Yderligere er det vigtigt for regeringen, at virksomheder der risikerer at skulle offentliggøre oplysninger, der er skadelige for deres konkurrenceevne, kan undtage disse oplysninger fra offentliggørelse.

Regeringens forhandlingsoplæg fra den 3. februar 2017 angiver ikke klart, hvorvidt regeringen kan støtte Europa-Parlamentets forslag, hvilket er baggrunden for, at regeringen nu forelægger sagen for at tage opdateret forhandlingsoplæg.

2. Baggrund

OECD indledte i 2013 i samarbejde med G20-landene et projekt, der har til formål at bekæmpe skatteundgåelse og *aggressiv skatteplanlægning*. Arbejdet resulterede i oktober 2015 i lanceringen af en *pakke med initiativer til bekæmpelse af BEPS*¹. Pakken indeholder 15 anbefalinger (Actions), og i november 2015 tilsluttede G20-lederne sig *anbefalingerne* og udtrykte støtte til implementering af pakkens tiltag.

I maj 2016 blev Rådets direktiv 2016/881/EU for så vidt angår obligatorisk automatisk udveksling af oplysninger på beskatningsområdet vedtaget. Med direktivet indføres krav om, at multinationale virksomheder med en samlet omsætning i koncernen over 750 mio. EUR skal indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Omsætningsgrænsen svarer til den, der anvendes i OECD's BEPS-anbefalinger. Det er OECD's vurdering, at man med den valgte omsætningstærskel omfatter 10–15 % af alle multinationale selskaber, men helt op til 90 % af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner. Oplysningerne skal gives pr. skattejurisdiktion. Det betyder, at virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU. Reglerne indebærer samtidig, at de nationale skattemyndigheder har pligt til at udveksle oplysningerne på tværs. Direktivet er en implementering af Action 13 i OECD's og G20's BEPS pakke og indgår samtidig i Kommissionens Anti-Tax Avoidance Package fra januar 2016.

OECD's standard vedrørende land-for-land rapportering til skattemyndigheder blev gennemført i dansk ret i december 2015. På baggrund heraf blev bekendtgørelsen om land-for-land rapportering udstedt i august 2016. Derved blev de største, danske multinationale virksomheder forplig-

---

¹ BEPS står for Base Erosion and Profit Shifting og pakken indeholder anbefalinger, der, hvis de implementeres, vil være med til at sikre, at overskud bliver beskattet dér, hvor en virksomhed udøver økonomisk aktivitet, der skaber værdi, så virksomheder ikke kunstigt kan flytte overskud til jurisdiktioner, hvor der kun udføres begrænset eller ingen økonomisk aktivitet, men hvor skatten er lav, eller hvor der slet ikke er skattepligt.

tet til at indberette en række skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder.

Den omsætningsgrænse, der fastlægger hvilke virksomheder, der omfattes af forslaget om offentlig land-for-land rapportering er den samme, som den omsætningsgrænse, der anvendes i ovennævnte direktiv samt i skattekontrolloven.

Nærværende forslag er en ændring til EU's regnskabsdirektiv, som omfatter aktie- og anpartsselskaber samt visse interessent- og kommanditselskaber.

Forslaget om offentlig land-for-land rapportering indebærer, at en række af de oplysninger, som skal indberettes til skattemyndighederne, ligeledes gøres tilgængelige for offentligheden. Reglerne om land-for-land rapportering til myndighederne indeholder dog følgende yderligere oplysningskrav: oplysning om selskabskapital, omsætningsaktiver og en liste over samtlige datterselskaber.

3. Formål og indhold

Direktivforslaget har til formål at fremme et fair og effektivt skattesystem, der understøtter gode vækstbetingelser baseret på princippet om, at virksomheder betaler skat i det land, hvor deres indtægter genereres. Aggressiv skatteplanlægning og skatteundgåelse underminerer dette princip og skaber konkurrenceforvridning. Kommissionen foreslår derfor at skabe større åbenhed om store multinationale selskabers skatteforhold ved at indføre krav om, *at virksomheder skal offentliggøre oplysninger om bl.a. indtægter, overskud og skattebetalinger for hvert land, hvor de opererer, såkaldt "land-for-land rapportering"* til offentligheden, og derigennem fremme selskabers ansvarlighed og styrke offentlighedens tillid *til medlemsstaternes skattesystemer.*

Forslaget indebærer krav om større åbenhed om skatteforhold for *koncerner*, der har aktivitet i EU, *og forslaget pålægger derfor koncerner med en omsætning, der overstiger 5,6 mia. kr. årligt at offentliggøre en land-for-land rapport, hvis koncernen har aktiviteter i EU, uanset om den øverste modervirksomhed for koncernen ligger i eller uden for EU.*

Det bemærkes, at Kommissionen efterfølgende har præciseret, at formålet med forslaget er at skabe mere offentlig bevågenhed om, i hvilke lande virksomhederne har tjent deres overskud, og i hvilke lande, de har betalt skat. Forslaget skal være med til at fremme ansvarlig skattepraksis blandt virksomhederne, fremme fair skattekonkurrence i EU gennem en mere velfunderet offentlig debat og genoprette den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer, jf. nedenstående afsnit om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Nedenstående beskrivelse tager udgangspunkt i Kommissionens forslag. De seks formandskaber, der har behandlet forslaget har udarbejdet en række ændringsforslag på baggrund af drøftelserne i rådsarbejdsgruppen. Det seneste kompromisforslag er udarbejdet af det estiske formandskab i december 2017. Ændringsforslag, som indebærer væsentlige ændringer i forhold til Kommissionens forslag er omtalt i afsnittet om generelle forventninger til andre landes holdninger.

Anvendelsesområde

Følgende virksomheder og filialer er omfattet af forslaget:

- Den øverste modervirksomhed i en koncern beliggende inden for EU, hvor koncernens samlede **årlige** nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR** (ca. 5,6 mia. kr.), skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Virksomheder beliggende inden for EU, der ikke indgår i en koncern (*stand-alone virksomheder*), og hvor virksomhedens **årlige** nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR** skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om virksomhedens skatteforhold.
- Mellemstore og store dattervirksomheder² beliggende inden for EU, hvis øverste modervirksomhed er hjemmehørende uden for EU, og hvor koncernens samlede **årlige** nettoomsætning overstiger **750 mio. EUR**, skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen.
- Filialer, der er oprettet i EU af et hovedselskab, der er hjemmehørende uden for EU, og hvor filialens **årlige** nettoomsætning overstiger 89 mio. kr., og hvor følgende kriterier i øvrigt er opfyldt:
  - nettoomsætningen for filialens hovedselskab eller for den øverste modervirksomhed i den koncern uden for EU som hovedselskabet indgår i, overstiger **årligt 750 mio. EUR** og
  - den øverste modervirksomhed, jf. pkt. a, ikke samtidig har en mellemstor eller stor dattervirksomhed inden for EU, idet det i så fald vil være dattervirksomheden, der skal udarbejde rapporten, jf. pkt. 3.

---

² Mellemstore og store virksomheder er defineret i regnskabsdirektivet blandt andet på grundlag af et omsætningskriterie, hvor mellemstore virksomheder er virksomheder med en nettoomsætning mellem 60 mio. kr. og 300 mio. kr., og store virksomheder er virksomheder med en omsætning over 300 mio. kr. *Medlemslandene kan nationalt bestemme, at mellemstore virksomheder defineres som virksomheder med en omsætning mellem ca. 90 mio. og 300 mio. kr. Forenklet set er mellemstore virksomheder i Danmark, virksomheder med en årlig nettoomsætning mellem 89 og 313 mio. kr.*

- Filialen skal årligt offentliggøre en land-for-land rapport om skatteforhold for samtlige virksomheder i koncernen. *Oplysningerne gives pr. land for lande inden for EU og for lande uden for EU, som er opført på en fælles liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner, mens oplysningerne for øvrige lande uden for EU kan gives samlet.*
- Dattervirksomheder eller filialer, der ikke er omfattet af pkt. 3 og 4, men som er oprettet med det formål at undgå forslaget krav.

Ifølge Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget vil den valgte omsætningstærskel på 750 mio. EUR betyde, at 10–15 % af multinationale selskaber med aktiviteter i EU vil være omfattet, mens de omfattede virksomheder vil repræsentere op til 90 % af den samlede omsætning genereret af samtlige multinationale koncerner med aktiviteter i EU.

Kreditinstitutter, der ville være omfattet under pkt. 1 og 2, er undtaget, hvis de allerede opfylder krav om land-for-land rapportering i medfør af direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber.

Land-for-land rapportens indhold

I henhold til forslaget skal land-for-land rapporten indeholde følgende information for hvert **land** inden for EU samt for **hver** skattejurisdiktion i tredjelande, der *er optaget på den fælles EU-liste over ikke-samarbejdende skattejurisdiktioner*:

- En kort beskrivelse af aktiviteterne
- Antal ansatte
- Nettoomsætning, inkl. omsætning med nærtstående parter³
- Overskud/underskud før skat
- **Beregnet** skat⁴
- **Betalt** skat betalt i regnskabsåret⁵
- Akkumuleret resultat⁶

For øvrige skattejurisdiktioner uden for EU kan informationen ifølge forslaget aggregeres, således at informationen ikke opdeles på lan-

³ Nærtstående parter er fx andre virksomheder inden for samme koncern.

⁴ Den skat virksomheden har beregnet at skulle betale på baggrund af aktiviteten i det indeværende regnskabsår.

⁵ Den skat virksomheden har betalt i indeværende regnskabsår på baggrund af aktiviteter i tidligere regnskabsår samt eventuelt betalt aconto skat.

⁶ Det samlede resultat for indeværende regnskabsår og alle foregående regnskabsår.

de/skattejurisdiktioner, *men gives som et samlet billede af aktiviteterne* uden for EU.

Land-for-land rapporten skal affattes på mindst et af de officielle sprog i EU.

Offentliggørelse

Land-for-land-rapporterne skal ifølge forslaget offentliggøres på de omfattede virksomheders/filialers hjemmeside og være tilgængelige i minimum fem sammenhængende år. Herudover stiller forslaget krav om, at land-for-land rapporten indsendes til de nationale selskabsregistre, dvs. i Danmark Erhvervsstyrelsen, der også offentliggør rapporten.

Ansvar for udarbejdelse og offentliggørelse

I henhold til forslaget har ledelsen i de omfattede øverste modervirksomheder inden for EU ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentligt tilgængelig.

For så vidt angår de omfattede dattervirksomheder/filialer *i EU* har ledelsen/filialbestyreren tilsvarende ansvar for at sikre, at der udarbejdes en land-for-land rapport i overensstemmelse med kravene hertil, og at den gøres offentlig tilgængelig. Særligt gælder dog, at det skal ske efter ledelsen/filialbestyrerens bedste viden og evne.

Revisors ansvar

I tilfælde, hvor årsregnskabet for en koncernvirksomhed bliver revideret af en statsautoriseret revisor eller en revisionsvirksomhed, skal revisoren kontrollere, om virksomheden er omfattet af kravene om land-for-land rapportering. Hvis det er tilfældet, skal revisoren kontrollere, at rapporten er udarbejdet og gjort tilgængelig. Revisor har pligt til at oplyse det i sin påtegning på virksomhedens årsregnskab, hvis virksomheden ikke lever op til kravene.

Liste over skattelylande

Kommissionens forslag indeholder en bemyndigelse til Kommissionen til at vedtage delegerede retsakter. Kommissionen skal således udarbejde og løbende revurdere en fælles liste over skattejurisdiktioner, som ikke lever op til en række kriterier om eksempelvis transparens og udveksling af information, og som derfor i forslagets forstand skal betragtes som skattelylande.

Virkningstidspunkt

Kravene om offentlighed af land-for-land rapportering skal have virkning for det regnskabsår, der begynder, efter at forslaget er implementeret i medlemslandenes nationale lovgivning. Ifølge forslaget skal direktivets regler gennemføres i national ret senest et år efter direktivet er trådt i kraft. Hvis forslaget vedtages og træder i kraft fx **juli 2019**, betyder det, at direktivets regler skal være implementeret i dansk ret senest **juli 2020**. I det eksempel vil virksomhederne første gang skulle udarbejde land-for-land rapporter vedrørende regnskabsåret **2021**. De første rapporter vil således blive offentliggjort i **2022**.

Sanktioner

Den eksisterende bestemmelse i regnskabsdirektivet om sanktioner vil også finde anvendelse ved overtrædelse af de foreslåede bestemmelser om udarbejdelse og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Det vil sige, at medlemsstaterne skal sikre, at der fastsættes sanktioner for overtrædelse af de foreslåede regler. Sanktionerne skal være effektive, proportionale og have en afskrækkende virkning. Medlemsstaterne skal endvidere træffe alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne håndhæves.

Evaluerings

Kommissionen skal senest fem år efter vedtagelsen af forslaget om land-for-land rapporteringen fremlægge en evaluering af reglerne, herunder om overholdelse af og effekten af reglerne.

Implementering i national lov

Medlemslandene skal **ifølge Kommissionens forslag** implementere kravene i direktivet i deres nationale lovgivning, så disse træder i kraft senest et år efter, at direktivet er trådt i kraft.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. **Europa-Parlamentet vedtog den 4. juli 2017 deres ændringsforslag til Kommissionens forslag. Ordførere på forslaget har været Evelyn Regner (S&D), JURI og Hugues Bayet (S&D), ECON.**

Ændringsforslagene fra Europa-Parlamentet indebærer:

- *at land-for-land rapporten skal indeholde to yderligere oplysninger: oplysninger om selskabets omsætningsaktiver (bortset fra kontantbeholdning) og oplysning om selskabskapitalen for samtlige selskaber i koncernen,*
- *at et selskab – efter national tilladelse hertil – kan udelade enkelte oplysninger af land-for-land rapporten, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for selskabet. Der lægges op til, at Kommissionen skal have vetoret for så vidt angår de meddelte tilladelser,*
- *at koncerner skal give de krævede oplysninger pr. land for samtlige lande. Oplysninger om fx omsætning, overskud og skat for lande uden for EU kan ikke gives samlet som efter Kommissionens forslag, men skal gives separat for hvert land,*
- *at medlemslandene skal kunne straffe manglende overholdelse af forslagets krav, og*
- *at der skal være en fælles skabelon for rapportering, så det bliver muligt at sammenligne oplysninger i land-for-land rapporter.*

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen redegør i forslaget for, at udfordringerne vedrørende *skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning* har grænseoverskridende dimensioner. Talrige af de konstruktioner, der anvendes til at undgå eller minimere skattebetalinger har netop grænseoverskridende karakter. Virksomheder kan i dag relativt nemt indrette sig således, at en indtægt af skattemæssige hensyn placeres i en bestemt medlemsstat – eller uden for EU. Kommissionen anfører, at *forslaget er* i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet med forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang kan opnås *ved national regulering i* medlemsstaterne, men derimod bedre kan opnås på unionsniveau.

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet regeringen deler Kommissionens vurdering af, at de tilsigtede mål nødvendiggør et fælleseuropæisk initiativ. Skatteundgåelse *og aggressiv skatteplanlægning* er et globalt problem, idet blandt andet forskelle mellem skattesystemerne i de enkelte skattejurisdiktioner er en nødvendig forudsætning for, at det er opportunt at flytte indtægter og udgifter mellem forskellige skattejurisdiktioner.

Kommissionen har, i forbindelse med drøftelserne i Rådet om hjemmelsgrundlaget for Kommissionens forslag, præciseret, hvad formålet med forslaget er. Regeringen vurderer fortsat på dette grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet de tilsigtede mål fortsat

vurderes at nødvendiggøre et fælleseuropæisk initiativ. En øget offentlig bevågenhed om multinationale selskabers skattebetalinger gennem offentliggørelse af skattebetalinger på tværs af Unionens område kan alene opnås gennem et fælles krav om offentliggørelse på EU-plan.

6. Gældende dansk ret

Der er ikke i gældende dansk ret regler svarende til reglerne i Kommissionens forslag om offentliggørelse af land-for-land rapporter for alle brancher. Der er imidlertid regler om *offentliggørelse* af land-for-land rapporter for enkelte virksomhedstyper/brancher; henholdsvis finansielle virksomheder og udvindings- og skovningsvirksomheder:

*Bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.*⁷

Reglerne i CRD IV (kreditinstitut- og kapitalkravsdirektivet) om land-for-land rapportering for finansielle virksomheder er i marts 2014 gennemført i dansk ret ved en ændring af ovennævnte bekendtgørelse. Ifølge kravene i bekendtgørelsen skal finansielle virksomheder årligt for hvert land, hvori virksomheden er etableret ved en filial eller en dattervirksomhed, oplyse navn på filialen eller virksomheden, geografisk beliggenhed, aktiviteterne art, omsætning, antal ansatte, resultat før skat, skat af årets resultat og modtagne offentlige tilskud. Reglerne fandt anvendelse for regnskabsåret 2014 og frem.

*Årsregnskabsloven*⁸ – *udvindings- og skovningsvirksomheder*

Årsregnskabsloven indeholder regler om, at store virksomheder og børsnoterede virksomheder *i udvindings- og skovningsindustrien* skal offentliggøre *oplysninger om* visse betalinger foretaget til myndigheder, herunder blandt andet skattebetalinger. Oplysningerne skal offentliggøres enten i virksomhedens årsrapport eller på virksomhedens hjemmeside. Kravene gælder kun virksomheder, der har udvindings- eller skovningsaktiviteter, hvilket betyder, at kun op mod 20 danske virksomheder er *vurderet at være* omfattet af reglerne.

Reglerne blev vedtaget i juni 2015 som en gennemførelse af reglerne i direktiv 2013/34/EU (regnskabsdirektivet). Reglerne *fandt* anvendelse første gang for 2016, og de første rapporter om betalinger til myndigheder *blev derfor offentliggjort i 2017*.

⁷ *Bekendtgørelse nr. 281 af 26/3 2014 som ændret ved bekendtgørelse nr. 1043 af 5/9 2017.*

⁸ *Som bekendtgjort ved lov nr. 1580 af 10/12 2015 med senere ændringer.*

Skattekontrolloven

Skattekontrolloven *indeholder* krav om at store multinationale koncerner med aktiviteter i EU skal indsende land-for-land rapporter til skattemyndighederne. *Disse rapporter offentliggøres ikke af myndighederne.*

Reglerne blev vedtaget i december 2015 *som* en ændring til skattekontrolloven⁹, hvorved OECD-standard for land-for-land rapportering til myndigheder blev *implementeret i Danmark*. Det betyder, at store multinationale koncerner forpligtes til at indgive en land-for-land rapport til skattemyndighederne med en række oplysninger. Skatteministeren *blev i loven* bemyndiget til at fastsætte nærmere krav til land-for-land rapportens indhold. Skatteministeriet *udstedte i august 2016* en bekendtgørelse, der *indeholdt* de nærmere krav til land-for-land rapporteringen. *Bekendtgørelse blev i 2018 erstattet af en ny bekendtgørelse*¹⁰.

Kommissionen fremsatte i januar 2016 det såkaldte DAC4-forslag om land-for-land rapportering til de nationale skattemyndigheder. Kommissionens forslag *var* baseret på OECD's standard for land-for-land rapportering. *Forslaget blev vedtaget som direktiv 2016/881/EU af den 25. maj 2016*. OECD's standard *blev* dog allerede gennemført i dansk ret ved den ovennævnte ændring af skattekontrolloven og den tilhørende bekendtgørelse. *Anvendelsesområdet er blandt andet defineret på baggrund af nettoomsætningen og grænsen for nettoomsætningen* for de omfattede virksomheder er den samme (750 mio. EUR årligt) i *direktiv 2016/881/EU* som i Kommissionens forslag om land-for-land rapportering til offentligheden.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af det foreliggende forslag vil kræve lovændringer. Et naturligt sted at gennemføre reglerne vil være i årsregnskabsloven, der i forvejen *implementerer EU's regnskabsdirektiv, direktiv 2013/34/EU, herunder reglerne* om land-for-land rapportering for *bl.a.* udvindingsvirksomheder, jf. ovenfor.

Statsfinansielle konsekvenser

I forhold til *statsfinansielle konsekvenser er det forventningen, at forslaget ikke i sig selv vil indebære en direkte effekt på skatteprovenuet. Virksomhederne skal allerede efter gældende regler rapportere tilsvarende oplysninger til skattemyndighederne. Det fremgik af lovændringen*¹¹ ved-

⁹ Lov nr. 1884 af 29. december 2016.

¹⁰ *Bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018.*

¹¹ *L 46 2015/16 Lov om ændring af skattekontrolloven, arbejdsmarkedsbidragsloven, kildeskatteloven, ligningsloven og pensionsbeskatningsloven (Indførelse af land-for-land rapportering*

rørende indførelse af land-for-land rapportering til skattemyndighederne (i henhold til DAC4), at disse regler skønnes at ville styrke SKATs kontrolindsats, og at forslaget i et vist omfang kunne medføre et merprovenu, der dog ikke lod sig nærmere kvantificere. Det forhold, at tilsvarende oplysninger med dette forslag vil skulle gøres tilgængelige for offentligheden, vil potentielt kunne medføre en begrænset positiv effekt på de statsfinansielle konsekvenser. Et sådant potentielt merprovenu skønnes ikke at kunne kvantificeres.

På baggrund af forslaget forventer Erhvervsstyrelsen at ville gennemføre en kontrol af, om de omfattede virksomheder har udarbejdet og offentliggjort en land-for-land rapport i henhold til forslaget. Kontrollen vil tage udgangspunkt i regnskaber, der indeholder en udtalelse fra revisor om, at kravene ikke er overholdt. Merudgifter til kontrol vil kunne rummes inden for styrelsens nuværende ressourcer.

Forslaget vil endvidere indebære en tilpasning af Erhvervsstyrelsens it-systemer til brug for indberetning og offentliggørelse af land-for-land rapporter. Udgifterne hertil vurderes at kunne afholdes inden for Erhvervsstyrelsens egne rammer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

I forhold til de erhvervsøkonomiske konsekvenser er vurderingen, at op til 1.500 danske virksomheder og filialer i alt vil blive omfattet af forslaget. Forslagets anvendelsesområde omfatter dels danske modervirksomheder, dels danske dattervirksomheder og danske filialer, hvor den øverste modervirksomhed er beliggende uden for EU. Mens forslaget forventes at omfatte ca. 100 danske modervirksomheder, er vurderingen af antallet af de omfattede danske dattervirksomheder og filialer forbundet med en vis usikkerhed. Dette skyldes primært, at forslaget kun omfatter **mellemstore og store** dattervirksomheder og filialer, der indgår i koncerner **med en ultimativ modervirksomhed beliggende uden for EU**, hvor den samlede **konsoliderede** omsætning overstiger 5,6 mia. kr. Der findes ikke tilgængelige data vedrørende omsætningen for koncerner med modervirksomheder uden for Danmark.

Af Kommissionens konsekvensvurdering af forslaget fremgår det, at mindst 6.500 multinationale koncerner vil blive omfattet af forslaget, heraf 4.600 koncerner med modervirksomhed uden for EU. Kommissionen tager forbehold for, at tallet kan vise sig at være væsentlig højere.

Forslaget indebærer administrative byrder for de omfattede virksomheder, idet de skal udarbejde og offentliggøre en rapport med en række oplys-

---

for store multinationale koncerner, gennemførelse af direktiv om administrativt samarbejde på beskatningsområdet m.v.).

ninger af finansiell karakter. Herudover *vil virksomheden have udgifter til revisor, der* skal kontrollere, at rapporten er udarbejdet og offentliggjort.

Ved vurderingen af de administrative konsekvenser er der foretaget en skønnet vægtning således, at 1/3 af de omfattede virksomheder vurderes at have mindre komplekse forhold (*koncerner med få koncernvirksomheder*), hvorfor tidsforbruget er skønnet lavere for denne gruppe end for de øvrige 2/3 (*koncerner med mange koncernvirksomheder*). I vurderingen af tidsforbruget/omkostningerne er der taget højde for virksomhedens egen tidsanvendelse samt omkostninger til revisor.

Endelig er der indlagt en væsentlig forudsætning om, at de omfattede virksomheder allerede i medfør af lov nr. 1884 af 29/12 2015 og bekendtgørelse nr. 1304 af 14/11 2018 om land-for-land rapportering allerede er forpligtet til at indberette tilsvarende skatterelaterede oplysninger til deres nationale skattemyndigheder. Det vil sige, at virksomhederne i høj grad vil kunne genbruge oplysningerne til brug for den land-for-land rapport, der skal offentliggøres.

Virksomhederne skal indberette oplysninger pr. skattejurisdiktion for alle skattejurisdiktioner både inden for EU og uden for EU til skattemyndighederne. Ifølge nærværende forslag fra Kommissionen skal de krævede oplysninger gives pr. land for lande inden for EU og pr. land for lande uden for EU, der betragtes som skattelylande, mens oplysningerne for resten af verden kan gives samlet.

På baggrund af ovenstående forudsætninger er de årlige administrative omkostninger beregnet til 3,75 mio. kr., hvilket er under grænsen på 4 mio. kr. for, hvornår der er tale om væsentlige byrder. Det er således vurderingen, at forslaget ikke medfører væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april 2016 med frist for høringssvar den 26. april 2016.

Dansk Byggeri kan ikke støtte Kommissionens forslag. Dansk Byggeri finder det afgørende, at de involverede landes skattemyndigheder har adgang til koncernernes land-for-land skatte- og regnskabsoplysninger, men mener ikke, at fordelene ved et fælles offentligt tilgængeligt selskabsregi-

ster/åben skatteliste i EU opvejer ulemperne. Dansk Byggeri finder eksempelvis, at land-for-land oplysninger om omsætning kan betragtes som *en* forretningsmæssig følsom oplysning, som ikke vedkommer den pågældende koncerns konkurrenter, men rettelig bør være et anliggende mellem virksomhed og skattemyndigheder.

Dansk Erhverv er overordnet set positiv over for, at skattemyndighederne i alle EU-lande har fuld adgang til alle oplysninger vedrørende selskabers skatteforhold. Dette sikrer gennemsigtighed for myndighederne, lige behandling af selskaber og i tilfælde af fælles EU-regler en ensartet skattemæssig behandling af selskaber på tværs af grænserne i EU. Dansk Erhverv mener imidlertid, at det er problematisk, at man vælger at gøre visse af disse oplysninger offentlige for kun nogle typer af selskaber. For det første er det svært at se den samfundsmæssige merværdi ved en delvis offentliggørelse, idet det giver et ufuldstændigt billede i utrænede skatteøjne, der ikke giver mere klarhed. For det andet er det problematisk, at en gruppe af selskaber pålægges administrative omkostninger ved at lave en skatteregnskabsmæssig opdeling, som ikke foretages i dag alene med henblik på offentliggørelse. For det tredje skaber man en uhensigtsmæssig konkurrencesituation ved at bede nogle selskaber – men ikke alle – om at fremlægge oplysninger.

Dansk Erhverv finder det positivt, at man med direktivet vil udvikle en liste over skattelylande, da det kan medvirke til at gøre det tydeligere, hvilke lande, man i EU mener, kan være problematiske at investere i.

Dansk Erhverv bemærker endvidere, at et bærende princip i direktivforslaget er, at virksomheder skal betale skat i det land, hvor overskuddet skabes. Princippet forklares dog ikke nærmere, og det er uklart, om der henvises til fx de almindelige bestemmelser i retningslinjerne for Transfer Pricing – eller om Kommissionen ønsker, at skatten skal betales ud fra en bestemt fordelingsnøgle, som fx kendes fra forslaget om et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB-forslaget).

Specifikt til forslagens præambel bemærker Dansk Erhverv, at henvisningen til, at problemet med selskabers skatteundgåelse er blevet stadig større, er en grov anklage, der ikke underbygges med fakta. Påstanden er i dansk kontekst ikke rigtig, og udsagnet indeholder en generel mistænkeliggørelse af europæisk erhvervsliv, der ikke hører hjemme i en lovtæst.

Dansk Erhverv bemærker, at der i forslagens artikel 48g om Kommissionens bemyndigelse til at udarbejde en liste over skattelylande indgår et for bredt og upræcist kriterium om ”fair skattekonkurrence”. Lovgivningsmæssigt ville det være at foretrække, hvis det var klarere afgrænset, hvad man vurderede som fair skattekonkurrence. Med formuleringen indbygges der desuden en retsikkerhed i systemet, da man let fremadrettet vil

kunne dømme yderligere skattejurisdiktioner ude med henvisning til det uklare begreb ”fair skattekonkurrence”.

Danmarks Rederiforening anfører, at det generelt er vigtigt, at forslag om offentliggørelse af selskabsoplysninger om enkeltvirksomheder balancerer hensynet til beskyttelse af virksomheders konkurrencefølsomme oplysninger med hensynet til offentlige interesser. Samtidig anfører Danmarks Rederiforening, at man bør være varsom med at pålægge virksomheder yderligere administrative byrder. Det må derfor understreges, at der ikke bør kræves yderligere offentliggørelse end det fremlagte, da det nuværende forslag går til grænsen for det acceptable.

Danmarks Rederiforening finder, at EU-enegang potentielt kan skade konkurrenceevnen, idet oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme elementer. Endvidere bør reglerne ligge så tæt op ad OECD's land-for-land rapporteringsprincipper som muligt af hensyn til de væsentlige meromkostninger, der opstår, såfremt rapporten skal udarbejdes efter andre principper. Danmarks Rederiforening peger på, at konkurrenceeffekten og de administrative omkostninger afhænger af den fremtidige afgrænsning af skattelylande. Yderligere er det vigtigt, at EU sikrer, at kravet om oplysning af aktiviteter mv. i disse lande også kommer til at gælde konkurrenter med hovedkontor i tredjelande.

Henset til skibsfartens grundlæggende grænseoverskridende natur peger Danmarks Rederiforening på, at det er afgørende, at EU følger OECD's principper for opgørelse af skibsfartsindkomst (modeloverenskomstens artikel 8), som betyder, at indkomst fra international skibsfart allokeres til landet, hvor virksomheden har skattemæssigt hjemsted og ikke alle havnestater, der anløbes.

Dansk industri (DI) finder, at Danmark ikke bør støtte vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering. DI vurderer, at forslaget ikke vil have nogen væsentlig effekt på omfanget af virksomhedernes skattebetalinger. Det er DI's opfattelse at land-for-land rapportering til skattemyndigheder, som der er opnået politisk enighed om i EU, og som allerede er indført i dansk ret, er en mere målrettet og effektiv tilgang til at kontrollere virksomhedernes internationale skatteforhold. Derfor bør forslaget ikke påføre virksomhederne øgede byrder eller pålægge dem at offentliggøre oplysninger, der kan skade deres konkurrenceevne.

DI henviser til, at Implementeringsrådet anbefaler, at Danmark ikke støtter vedtagelsen af regler om offentlig land-for-land rapportering.

DI anfører endvidere, at offentliggørelse af de af direktivet omfattede oplysninger kan føre til, at lande uden for EU vil være tilbageholdende med at udveksle skatteoplysninger med skattemyndighederne i EU. Det

skyldes, at de enkelte lande har mulighed for at betinge udlevering af oplysninger af, at de også modtager oplysninger.

DI anfører herudover, at forslaget vil kunne give lande uden for EU et grundlag for at kræve en større andel af skatteindtægterne og kan dermed medvirke til, at EU-landene generelt, og Danmark og andre (små) eksporterende lande i særdeleshed, mister skatteprovenu.

DI mener ikke, at der med det nuværende hjemmelsgrundlag i direktivet er grundlag for at opretholde kravet om, at dattervirksomheder og filialer i EU skal rapportere om modervirksomheder beliggende uden for EU. Hvis dette krav fastholdes, henstiller DI til, at problemstillingen adresseres i forhandlingerne. Hvis det viser sig, at EU ikke kan håndhæve reglerne vedrørende koncernaktiviteter uden for EU, kan forslaget i endnu højere grad skade europæiske virksomheder.

Afslutningsvis har DI en række mere konkrete bemærkninger til forslaget enkelte dele, herunder påpeger de blandt andet, at rapporteringskravene bør følge OECD's principper, da de administrative omkostninger ellers vil stige betragteligt, og at forslaget bør indeholde en undtagelse, således, at der ikke skal gives oplysninger, hvis der er tale om beløb under en vis grænse, eller hvis der er tale om oplysninger, der vil muliggøre identifikation af enkeltstående kontrakter.

Finansrådet (FSR) har noteret sig, at kreditinstitutkoncerner, der i forvejen er omfattet af kravet om at give land-for-land rapportering i henhold til artikel 89 i Capital Requirements Directive (CRD), ikke omfattes af kravene og dermed ikke vil skulle foretage dobbeltrapportering. Denne undtagelse er efter FSR's opfattelse hensigtsmæssigt og bør opretholdes.

FSR anerkender, at der kan være et politisk behov for at regulere på området, herunder brug for bedre offentlig adgang til oplysninger om virksomhedernes skatteforhold.

FSR understreger, at der ved fastsættelse af oplysningspligter skal tages hensyn til de administrative byrder, som kravene påfører virksomhederne og til de eventuelle effekter på virksomhedernes konkurrenceevne ved offentliggørelse af følsomme virksomhedsoplysninger.

FSR har som følge af den korte tidsfrist ikke haft mulighed for at foretage en nøjere gennemgang af forslaget, herunder at vurdere omfanget af de administrative byrder i forhold til den potentielle positive effekt af forslaget. FSR vurderer dog, at der er tale om en markant udvidelse i forhold til de regler om land-for-land rapportering, som blev vedtaget med regnskabsdirektivet i 2013, og som sidste år blev indført i årsregnskabsloven. Der er også tale om en udvidelse i forhold til de segmentoplysninger, som

skal gives i henhold til internationalt anerkendte regnskabsstandarder. Nogle af de krævede oplysninger vil givetvis blive anset for konkurrencefølsomme.

FSR anfører, at de ikke er bekendt med, hvor mange danske virksomheder, der vil blive omfattet af forslaget, men formoder umiddelbart, at der kan være tale om et ikke uvæsentligt antal dattervirksomheder i Danmark af multinationale koncerner.

FSR anfører, at det for nogle koncerner kan blive relativt byrdefuldt at opfylde kravene, især da oplysningerne skal gives land-for-land. FSR fremhæver endvidere, at der i en koncern, hvor den øverste modervirksomhed blot fungerer som et holdingselskab, kan være mindre relevant at få de pågældende oplysninger, og at man derfor kunne overveje at fastsætte rapporteringskravene på et lavere niveau i koncernstrukturen.

FSR påpeger endvidere en række tekniske uklarheder, herunder hvordan omsætningen skal fordeles på lande, og hvordan betalt skat skal defineres. Endelig finder FSR det uklart, hvilken opgave revisor har. Af hensyn til årsrapportens overskuelighed og relevans forventer FSR, at de fleste virksomheder vil give de krævede land-for-land oplysninger uden for årsrapporten.

IBIS mener, at Kommissionens forslag bør forbedres på afgørende punkter for at kunne opnå sine målsætninger. Forslaget bør ifølge IBIS pålægge virksomhederne krav om fuld, offentlig land-for-land rapportering for alle de lande, hvor den enkelte virksomhed er aktiv. Rapporteringen bør omfatte alle relevante nøgletal, som det også gælder for den finansielle sektor i EU efter Kapitalkravsdirektivet IV. På den måde undgås det, at virksomheder blot ændrer strukturen, så profitten flyttes fra et skattely på listen til et skattely uden for listen.

IBIS udtrykker bekymring for, at den liste over skattelylande, som Kommissionen vil udarbejde, ikke vil indeholde lande med stor politisk- og økonomisk betydning.

IBIS foreslår, at der fastsættes en lavere omsætningsgrænse for, hvornår virksomheder er underlagt rapporteringskrav. Konkret foreslår IBIS, at forslaget skal gælde for alle store virksomheder, som disse defineres i EU's regnskabsdirektiv. Det vil sige selskaber med mere end 250 medarbejdere og en omsætning på mindst 43 mio. EUR om året. IBIS anfører, at Kommissionens forslag ekskluderer 85-90 pct. af alle multinationale selskaber ifølge OECD. En for høj beløbsgrænse kan ifølge IBIS skabe et incitament til at splitte strukturen op, og forslaget vil derfor ikke udjævne fair skattekonkurrence mellem SMV'er og større multinationale virksomheder.

Yderligere mener IBIS, at rapporteringskravene i forslaget mangler afgørende elementer og derfor i sin nuværende udformning ikke vil kunne give et fyldestgørende billede og sætte skattebetalingerne i den rette kontekst. IBIS foreslår derfor, at der i rapporteringen også skal gives oplysninger om dattervirksomheder, aktiver og modtagne subsidier.

Endelig henviser IBIS til, at forslaget ikke i tilstrækkeligt omfang tilgodeiser udviklingslandenes interesser, idet oplysninger om skat m.v. for lande uden for EU-lande, som ikke er skattelylande, alene skal gives på aggregeret niveau. Udviklingslandene får hermed ikke indsigt i virksomhedernes aktiviteter og kan ikke tage effektivt del i bekæmpelsen af aggressiv skatteplanlægning og øge deres skatteindtægter, der ellers kunne finansiere vigtige udviklingsfremmende sektorer. IBIS slår fast, at EU ifølge EU-Traktatens artikel 208 har pligt til at sikre politikkoherens for udvikling. Derudover lancerede Danmark i 2014 en handlingsplan for området, der netop havde skat som et af hovedemnerne, hvor der skulle tages særligt højde for politikkoherens.

Landbrug & Fødevarer (L&F) støtter generelt de igangværende projekter i både EU og OECD til bekæmpelse af skatteundgåelse. **L&F** mener imidlertid, at det er vigtigt, at EU lægger sig op ad OECD's udførlige anbefalinger på området og ikke går videre end nødvendigt for at sikre formålet om bekæmpelse af skatteundgåelse. L&F er ikke enige i, at der er behov for offentliggørelse, og finder det uhensigtsmæssigt, at Kommissionens forslag går videre end anbefalingerne fra OECD.

L&F er imod offentliggørelse af skatteoplysninger, fordi EU-enegang skader konkurrenceevnen. Oplysningerne kan indeholde konkurrencefølsomme oplysninger, og omkostningerne til udarbejdelse og offentliggørelse af oplysningerne er en administrativ byrde. Dertil har offentliggørelse af oplysningerne en tvivlsom merværdi set i forhold til de allerede eksisterende rapporteringskrav til skattemyndighederne, og muligheden for at skattemyndighederne kan dele informationerne med hinanden. Endelig kan offentliggørelse føre til ubegrundet mistænkeliggørelse af virksomheder, da journalister og interesseorganisationer uden ekspertviden på skattemrådet kan have vanskeligt ved at gennemskue skatteoplysninger baseret på komplekse forhold.

LO finder, at forslaget kan bidrage til at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. LO opfordrer regeringen til at støtte Kommissionens forslag og arbejde for, at forslaget også kommer til at indeholde en mere omfattende land-for-land rapportering. Ifølge LO bør EU indføre strammere sanktioner over for de lande, der fungerer som skattely. EU bør endvidere ikke afvente global lovgivning om gennemsigtighed,

før der gennemføres de nødvendige tiltag på europæisk plan. Større åbenhed i selskabsbeskatning kan dog ikke stå alene, hvorfor LO også støtter udviklingen af et fælles konsolideret selskabsskattegrundlag (CCCTB).

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Flere medlemslande har fra forhandlingernes begyndelse udtrykt uenighed i forslagetets hjemmelsgrundlag, idet de mener, at Kommissionens forslag skulle være hjemlet i traktatens bestemmelse vedrørende skatteforhold og ikke i traktatbestemmelsen vedr. selskabsretlige forhold. Se nærmere herom nedenfor.

På mødet i Rådets arbejdsgruppe i januar 2019 stod det klart, at der muligvis tegner sig et blokerende mindretal mod forslaget. De medlemslande, der på mødet udtalte generel modstand mod forslaget, var for hovedpartens vedkommende medlemslande, der også har udtalt sig kritisk om forslagetets hjemmelsgrundlag.

Udover spørgsmålet om forslagetets hjemmel er de største udeståender i Rådets drøftelser spørgsmålet om hvorvidt der skal gives oplysninger separat pr. land for samtlige lande uden for EU eller kun for lande, der er opført på "sortlisten" og spørgsmålet om udformningen af sikkerhedsklausulen.

For så vidt angår Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU synes Rådet at være nogenlunde ligelig delt.

For så vidt angår spørgsmålet om udformningen af den såkaldte sikkerhedsklausul, der gør det muligt for en virksomhed at undlade at offentliggøre enkelte oplysninger i sin land-for-land rapport, hvis offentliggørelsen vil volde betydelig skade for virksomheden, har ingen lande i Rådet udtrykt støtte til Europa-Parlamentets ændringsforslag. Ifølge forslaget skal en virksomhed ansøge om national tilladelse til at udelade oplysninger fra sin land-for-land rapport, og Kommissionen have vetoet for så vidt en sådan tilladelse. Det synes endvidere uklart, om der i Rådet er opbakning til udformningen af sikkerhedsklausulen i det seneste rådskompromis, hvorefter udeladte oplysninger skal offentliggøres senest 4 år senere.

Forslagets hjemmelsgrundlag

Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i traktatens (TEUF) artikel 50 om gennemførelse af etableringsfrihed og særligt om koordination af værn som, for at beskytte selskabsdeltagere og andre, skal

kræves af medlemslandene mhp. at ensarte disse værn i hele EU. Behandlingen af forslag med hjemmel i artikel 50 foregår efter den almindelige beslutningsprocedure, med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Flere lande har tilkendegivet, at forslaget burde være udstedt med hjemmel i artikel 115, hvilket blandt andet vil indebære, at forslaget vil skulle vedtages med enstemmighed i Rådet, og at Europa-Parlamentet ikke er medlovgiver, men alene skal høres. Argumentet herfor var, at forslaget oprindeligt primært var begrundet i hensyn til inddrivelsen af skatter og til skattemyndighedernes effektivitet.

Rådets Juridiske Tjeneste fremlagde den 11. november 2016 en vurdering af forslagens hjemmelsgrundlag. I udtalelsen konkluderer Rådets Juridiske Tjeneste, at Kommissionens forslag er udstedt med hjemmel i en forkert bestemmelse. Rådets Juridiske Tjeneste udtaler, at forslaget skulle have været udstedt med hjemmel i traktatens artikel 115, idet både forslagens formål og indhold relaterer sig til fiskale bestemmelser.

Flere lande har herefter angivet, at man er enige i vurderingen fra Rådets Juridiske Tjeneste, mens en række andre lande tilkendegav, at de ikke var overbevist af Rådets Juridiske Tjenestes vurdering. Det slovakiske formandskabs foreslog en ændring af Kommissionens forslag, idet det er præciseret, at forslagens formål er at opnå en mere oplyst offentlig debat og genopretning af den offentlige tillid til medlemsstaternes skattesystemer.

Kommissionen har udarbejdet en udtalelse vedrørende forslagens hjemmelsgrundlag i form af et non-paper af den 5. december 2016. I dette non-paper fastholder Kommissionen, at artikel 50 er det korrekte hjemmelsgrundlag. Det skyldes ifølge Kommissionen, at der ikke er tale om materiel skatteret (fastlæggelse af skattepligtige personer, skattepligtige transaktioner, skattepligtig indkomst, fradragsberettigede udgifter og lignende), ligesom forslaget ifølge Kommissionen heller ikke er af proceduremæssig karakter på skatteområdet (som fx aftaler om udveksling af skatteinformationer, gensidig assistance eller administrativt samarbejde på skatteområdet).

Hvis hjemmelsgrundlaget skal ændres, skal der være enstemmig opbakning til dette i Rådet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet set initiativer, der medvirker til mere transparens og ansvarlighed om virksomheders skatteforhold. Det gælder både nationalt, hvor regeringen har fokus på at bekæmpe skattely og aggressiv skatteplanlægning, og på EU-plan.

Regeringen er imod skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning og ønsker, at der skal sættes ind over for de virksomheder, der praktiserer det.

Land-for-land rapportering til offentligheden skaber transparens og kan være med til at skabe opmærksomhed om virksomhedernes placering af overskud og betaling af skat.

Regeringen er på den baggrund positiv over for forslaget og forventer, at øget transparens vil have en præventiv effekt i forhold til at reducere skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning. Samtidig understreger regeringen, at det er vigtigt, at der fortsat arbejdes på at styrke åbenheden om multinationale selskabers skatteforhold på internationalt plan. Regeringen støtter derfor blandt andet det internationale arbejde i OECD regi.

Regeringen lægger vægt på at sikre en fornuftig balance mellem hensynet til at bekæmpe skatteundgåelse og aggressiv skatteplanlægning samt hensynet til ikke at pålægge lovlydige danske virksomheder unødige administrative byrder. Hensynet til at pålægge virksomhederne færrest mulige byrder kan efter regeringens vurdering blandt andet opnås ved, at virksomhederne får mulighed for at genbruge en række af de oplysninger, de rapporterer til skattemyndighederne efter allerede gældende regler. I det seneste ændringsforslag fra Rådet er der skabt en sådan mulighed, idet virksomhederne kan anvende de samme opgørelsesmetoder i de to rapporter og dermed genbruge oplysninger. Regeringen vil arbejde for at bibeholde denne fleksibilitet i forslaget.

Regeringen lægger betydelig vægt på, at medlemslandene skal kunne tillade, at en virksomhed undlader enkelte informationer i land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse af disse oplysninger vil have væsentlig skadevirkning for virksomheden, men det er samtidig væsentligt for regeringen, at undtagelsesmuligheden ikke bliver et smuthul, der reelt udhuler målet om øget transparens. Virksomheder, der undlader oplysninger med henvisning til undtagelsesbestemmelsen, skal derfor efter regeringens opfattelse oplyse dette samt begrundelsen herfor i rapporten, hvilket forventes at begrænse risikoen for misbrug. Det senest foreliggende kompromis fra Rådet indeholder en sådan mulighed for at udelade oplysninger fra land-for-land rapporten, hvis offentliggørelse heraf vil volde betydelig skade for virksomheden. Virksomheden skal i rapporten oplyse, at der er udeladt oplysninger samt en begrundelse herfor. Udeladte oplysninger skal senest 4 år senere offentliggøres. Oplysninger vedrørende aktiviteter i lande, der er opført på sortlisten, må aldrig udelades.

Regeringen finder det nuværende niveau i oplysningskravene i forslaget fornuftigt og støtter som udgangspunkt ikke, at der skal gives flere oplysninger, end forslaget lægger op til. Regeringen vil således arbejde for, at der alene stilles yderligere oplysningskrav, i det omfang oplysningerne allerede indgår i den pligtige rapportering til skattemyndighederne og derfor ikke pålægger virksomhederne yderligere byrder, og forudsat, at de

yderligere oplysninger bidrager til, at rapporterne skaber større værdi for læserne.

Regeringen kan støtte Europa-Parlamentets ændringsforslag om, at land-for-land oplysninger skal gives separat pr. land for samtlige lande uden for EU, idet forslaget vil medvirke til øget transparens. Efter Kommissionens forslag skal der kun gives oplysninger om omsætning, overskud, skat m.v. separat pr. land for lande, der er opført på en liste over ikke samarbejdende skattejurisdiktioner, mens oplysninger for øvrige lande uden for EU kan gives samlet. Europa-Parlamentets forslag er i tråd med regeringens "Aftale om styrket indsats mod international skatteunddragelse" fra maj 2017, hvori regeringen bakker op om en offensiv indsats på internationalt niveau. Regeringens forhandlingsoplæg fra den 3. februar 2017 angiver ikke klart, hvorvidt regeringen kan støtte Europa-Parlamentets forslag, hvilket er baggrunden for, at regeringen nu forelægger sagen for at tage opdateret forhandlingsoplæg.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2017, hvor der blev taget forhandlingsoplæg.

Grund og nærhedsnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2016.

Direktivforslag om bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler (ændringsdirektivet), KOM (2018) 185

Revideret notat. Notat er en opdatering af grund- og nærhedsnotat af 25. maj 2018. Ændringer er markeret med **fed** og *kursiv*.

1. Resumé

Kommissionen fremsatte den 11. april 2018 forslag om ændring af direktivet om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (91/13/EØF), direktivet om angivelse af priser (98/6/EF), direktivet om urimelig handelspraksis (2005/29/EF) og direktivet om forbrugerrettigheder (2011/83/EU). Forslaget er den del af Kommissionens pakke "En ny aftale for forbrugerne" (New Deal for Consumers), som har til hensigt at sikre bedre håndhævelse og modernisere EU's forbrugerbeskyttelsesregler.

Direktivet søger at give forbrugerne tilstrækkeligt stærke mekanismer til at håndhæve og håndtere grænseoverskridende problemer, blandt andet ved at sikre lige behandling af forbrugere i det indre marked samt sikre forbrugerne i et marked, der **grundet de teknologiske udviklinger** er under forandring.

De væsentligste ændringer i forslaget vedrører følgende:

- Sanktioner, der skal være effektive og står i rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og have afskrækkende virkning.
- Ret til "individuelle retsmidler" for forbrugere, hvis de lider skade som følge af urimelig handelspraksis.
- Større gennemsigtighed for forbrugerne på onlinemarkedspladser **bl.a. gennem nye oplysningsforpligtelser for onlinemarkedspladserne.**
- Udvidet beskyttelse af forbrugerne med hensyn til digitale tjenester.
- **Regler om beskyttelse af forbrugerne mod aggressiv eller vildledende markedsføring i forbindelse med dørsalg og kommercielle udflugter.**
- Præcisering af regler vedrørende vildledende markedsføring af produkter af forskellige kvaliteter (**Dual Quality of products**).

Med forslaget **foreslås det også, at der fjernes to specifikke byrder for erhvervsdrivende. For det første ophæves returretten for brugte varer. For det andet ophæves den erhvervsdrivendes forpligtelse til at refundere købesummen til forbrugeren, inden den erhvervsdrivende har modtaget varerne retur fra forbrugeren. Regeringen støtter disse forslag hvilket dog har mødt stor modstand fra de fleste medlemsstater.**

Det er en vigtig prioritet for regeringen, at forbrugerbeskyttelsen er effektiv, at reglerne, og håndhævelsen af dem er ensartede inden for EU's indre marked, samt at virksomhederne ikke pålægges unødige administrative byrder. Derfor er regeringen generelt positiv over for forslaget om at opdatere og modernisere de forbrugerbeskyttende regler.

Forslaget forventes at medføre statsfinansielle konsekvenser i form af ekstra ressourcer til de håndhævende myndigheder. Det vurderes, at forslaget om bl.a. nye oplysningsforpligtelser for onlinemarkedspladser samt muligheden for at forbrugerne kan gøre krav gældende over for producenten, vil medføre nye – om end begrænsede - administrative byrder for disse virksomheder.

Regeringen er overordnet set positiv over for, at sanktioner pålægges mere ensartet i EU, og at de har en mærkbar og forebyggende effekt, men er som udgangspunkt skeptisk over for, at medlemsstaterne forpligtes til at fastsætte et niveau for bøder, uden at kunne tilpasse det til det øvrige nationale strafniveau. Direktivforslagets sanktionsbestemmelser er imidlertid afgrænset til særlige situationer og er ikke til hinder for, at bøder, der pålægges i medfør af forslaget, kan tilpasses til det nationale bødeniveau, så længe den maksimale bødestørrelse mindst svarer til en nærmere bestemt procentdel af virksomhedens omsætning. Regeringen finder det samtidig positivt, at forslagets fælles kriterier for pålæggelse af sanktioner er vejledende.

Regeringen lægger vægt på, at eventuelle regler om erstatning og adgang til at et ophæve køb og få pengene tilbage er i overensstemmelse med dansk rets gældende regler, da forbrugeren allerede efter disse er sikret en retstilling, f.sva. tilfælde, hvor den erhvervsdrivende har udøvet urimelig handelspraksis, fx ved at give urigtige eller vildledende oplysninger.

Endelig stiller regeringen sig skeptisk over for behovet for regulering på området for produkter, som umiddelbart markedsføres som identiske i forskellige medlemsstater, mens som i forhold til sammensætning og karakteristika er forskellige (Dual Quality of products).

2. Baggrund

I 2017 gennemførte Kommissionen et "fitness check" (REFIT) af EU's forbruger- og markedsføringslovgivning. Fitness tjekket omfattede seks direktiver¹², og formålet var at vurdere, om disse direktiver virker efter hensigten og ikke medfører utilsigtede konsekvenser.

---

¹² Direktivet om urimelig handelspraksis (2005/29/EF), Direktivet om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer (98/6/EF), Direktivet for vildledende og sammenlignende reklame (2006/114/EF), Direktivet om søgsmål med påstand om forbud på området

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF samt Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler, KOM (2018) 185 final, herefter *ændringsdirektivet* er en opfølgning på både fitness tjekket og evalueringen, som blev offentliggjort den 23. maj 2017.

Kommissionen konkluderede, at de fire direktiver, der er omfattet af direktivforslaget, overordnet set virker efter hensigten, men at der er behov for en mere effektiv håndhævelse af reglerne samt for at modernisere reglerne i overensstemmelse med den digitale udvikling.

Kommissionens ønske om at sikre en mere effektiv håndhævelse af EU's forbrugerrettede lovgivning er *fremkommet* på baggrund af flere eksempler på udbredte grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning, som f.eks. sagen om bilproducenters snyd med bilemissioner (Dieselgate) og masseaflysninger af flyafgange i sommeren 2017.

Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 26. april 2018. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og 169 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at sikre bedre håndhævelse og modernisere EU's forbrugerbeskyttelsesregler ved at ændre fire EU-direktiver, der beskytter forbrugernes økonomiske interesser.

I det følgende gennemgås de centrale elementer i Kommissionens forslag.

3.1 Ændringer i direktivet om urimelig handelspraksis

For det første foreslås det, at medlemsstaterne gives adgang til at indføre bestemmelser til beskyttelse af forbrugernes legitime interesse vedrørende særlig aggressive eller vildledende former for markedsføring i forbindelse med uønskede besøg i forbrugernes hjem eller kommercielle udflugter, der organiseres af en erhvervsdrivende med det formål eller den virkning at reklamere for produkter eller sælge dem til forbrugerne. Medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om eventuelle nationale bestemmelser.

---

for beskyttelse af forbrugernes interesser (2009/22/EF), Direktivet om forbruger køb (1999/44/EF) og Direktivet om urimelige kontraktregler (93/13/EØF).

For det andet foreslår Kommissionen i forbindelse med opfordring til køb, at klagebehandlingspolitik ikke længere skal betragtes som en væsentlig information, da disse oplysninger er mest relevante i fasen forud for køb.

For det tredje foreslås det endvidere, for at styrke forbrugerbeskyttelse og øge forbrugerens håndhævelse af reglerne, at medlemsstaterne skal sikre, at forbrugere kan ophæve en kontrakt eller kræve erstatning for virksomheders urimelige handelspraksis. *Handelspraksis er alle aktiviteter i forbindelse med salg af en vare eller tjenesteydelse. Med forslaget vil EU-Kommissionen styrke forbrugerbeskyttelsen og håndhævelsen af reglerne. Dels ved at sikre at forbrugerne kan rette krav om erstatning direkte mod producenten eller andre tidligere led. Dels ved at sikre forbrugerne ret til at hæve en kontrakt om en tjenesteydelse, som følge af en erhvervsdrivendes urimelige handelspraksis. Tjenesteydelser er ikke omfattet og forbrugernes adgang til at ophæve et køb i forbindelse med at tjenesteydelser er ikke reguleret på EU-niveau.*

For det fjerde, for så vidt angår gennemsigtighed på onlinemarkedspladser, foreslår Kommissionen, at det skal fremgå tydeligt for en forbruger om tredjepart har betalt for "bedre placering" i et søgeresultat. Den foreslåede bestemmelse omfatter både de tilfælde, hvor tredjeparter betaler for en højere placering og de tilfælde, hvor tredjeparter betaler for at blive vist i søgeresultatet.

For det femte og sidste foreslås det, at produkter af *forskellig kvalitet* (dual quality) som *umiddelbart markedsføres som værende det samme produkt (samme brand) i to eller flere forskellige medlemsstater, skal kunne blive betragtet som en vildledende handelspraksis. Der kan f.eks. være tale om markedsføring af umiddelbart det samme produkt/brand, men hvor produktets sammensætning eller karakteristika er forskellig i de forskellige medlemsstater.*

3.2 Ændringer i forbrugerrettighedsdirektivet

Forbrugerrettighedsdirektivet indeholder regler om aftaler, der indgås mellem en erhvervsdrivende og en forbruger. Direktivet vedrører hovedsagligt, hvilke oplysninger den erhvervsdrivende er forpligtet til at give forbrugeren i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser. Derudover indeholder direktivet regler om forbrugerens fortrydelsesret, leveringen og risikoens overgang.

Det foreslås for det første, at direktivets anvendelsesområde udvides til også at omfatte aftaler om digitalt indhold og digitale tjenesteydelser, hvor forbrugeren ikke betaler med penge, men i stedet stiller personoplysninger til rådighed for den erhvervsdrivende. Disse aftaler foreslås omfattet for at sikre sammenhæng med direktivforslaget om visse aspekter af

aftaler om levering af digitalt indhold (KOM (2015) 634 endelig), hvorefter sådanne aftaler underlægges den samme mangelsbedømmelse, og forbrugeren gives samme misligholdelsesbeføjelser, som hvis forbrugeren havde købt det digitale indhold eller den digitale tjenesteydelse med penge.

Definitionerne og oplysningsforpligtelserne foreslås *for det andet* tilpasset, så de stemmer overens med det udvidede anvendelsesområde, f.eks. foreslås det, *at der indføres supplerende definitioner af digitalt indhold og digitale tjenester i overensstemmelse med definitionerne i direktivforslaget om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold. Samt* at erhvervsdrivende skal oplyse om det digitale indhold eller den digitale tjenestes funktionalitet, herunder tekniske beskyttelsesforanstaltninger og interoperabilitet med hardware og software.

Det foreslås *for det tredje*, at reglen om, at forbrugeren skal give udtrykkeligt samtykke til, at en tjenesteydelse kan gennemføres øjeblikkeligt, kun skal gælde for tjenesteydelser, som forbrugeren har betalt for med penge.

Det foreslås *for det fjerde*, at den erhvervsdrivende må *anvende andre* online kommunikationsformer, hvor forbrugeren kan kontakte den erhvervsdrivende, som alternativ til e-mail, samt at fjerne den erhvervsdrivendes forpligtelse til at oplyse sit *eventuelle* faxnummer.

For det femte foreslås, at erhvervsdrivende ikke længere skal være forpligtede til at udlevere en standardfortrydelsesformular¹³, hvis aftalen indgås ved hjælp af en fjernkommunikationsteknik, som kun giver begrænset tid eller plads til at formidle oplysninger, f.eks. telefonopkald.

Det foreslås for det sjette, at der introduceres en forpligtelse *for online markedspladser* til at give forbrugeren yderligere oplysninger i forbindelse med aftaler, der *er* indgået på online markedspladser.

Før forbrugeren bindes af en aftale, der er indgået på en online markedsplads, *foreslås det, at* forbrugeren *skal* have oplysning om:

- a. de vigtigste parametre for, hvordan de tilbud, som forbrugeren præsenteres for som følge af sin søgning på onlinemarkedspladsen, rangordnes,
- b. hvorvidt den tredjepart, der tilbyder varerne, tjenesteydelserne eller det digitale indhold, er en erhvervsdrivende eller ej, på grundlag af den pågældende tredjeparts erklæring til onlinemarkedspladsen,
- c. hvorvidt forbrugerrettigheder hidrørende fra Unionens forbrugerlovgivning gælder for den aftale, der indgås, eller ej, og

---

¹³ Direktivets bilag 1

- d. hvis aftalen indgås med en erhvervsdrivende, hvilken erhvervsdrivende, der er ansvarlig for at sikre forbrugerrettigheder hidrørende fra Unionens forbrugerlovgivning i forbindelse med aftalen. Dette krav berører ikke det ansvar, som onlinemarkedspladsen måtte have eller måtte påtage sig med hensyn til specifikke elementer i aftalen.

Direktivforslaget indeholder *desuden* to bestemmelser, der har til formål at lette byrder for de erhvervsdrivende:

- a. Når forbrugeren anvender sin ret til at fortryde et køb, foreslås det, at den erhvervsdrivende kan tilbageholde købesummen, indtil den erhvervsdrivende har fået varen retur, medmindre den erhvervsdrivende har tilbudt selv at hente varen.
- b. I forhold til den erhvervsdrivendes forpligtelser i tilfælde af udøvelse af fortrydelsesretten foreslås, at den erhvervsdrivendes forpligtelse til at overholde reglerne i persondataforordningen og i direktivforslaget om levering af digitalt indhold skal fremgå af direktivet.

Det foreslås tilmed, at forbrugerens ret til at returnere brugte varer ophæves. Som konsekvens heraf foreslås det, at forbrugeren ikke skal kunne fortryde aftaler om levering af varer, hvis forbrugeren har anvendt varen udover, hvad der er nødvendigt til at fastslå varens art, egenskaber og den måde, varen fungerer på.

I forhold til forbrugerens udøvelse af fortrydelsesretten foreslås, at forbrugeren skal afstå fra at anvende det digitale indhold eller den digitale tjeneste efter aftalens ophør.

3.3 Sanktioner

I direktivforslaget foreslås det, at der indsættes nye identiske bestemmelser om sanktioner i de fire direktiver, der foreslås ændret. Med forslaget ønsker Kommissionen at sikre en mere sammenhængende anvendelse af sanktioner *på forbrugerområdet* i EU.

Det foreslås, at medlemsstaterne skal fastsætte regler *nationalt* vedrørende sanktioner og træffe alle de fornødne foranstaltninger for at sikre, at sanktionerne gennemføres. Sanktionerne skal være effektive og stå i rimeligt forhold til overtrædelsens grovhed og have afskrækkende virkning.

Dernæst foreslås det at indføre en række kriterier, som myndigheder og domstole *kan* lægge vægt på, når de skal vurdere, hvorvidt der skal pålægges en sanktion *for overtrædelse af et af direktiverne* samt niveauet herfor.

De foreslåede kriterier er følgende:

- a. arten, grovheden og varigheden af overtrædelsens tidsmæssige virkninger
- b. antallet af berørte forbrugere, herunder forbrugere i en anden/andre medlemsstat(er)
- c. eventuelle foranstaltninger, som den erhvervsdrivende har truffet for at begrænse eller afhjælpe den skade, som forbrugerne har lidt
- d. hvis det er relevant, hvorvidt overtrædelsen blev begået forsætligt eller uagtsomt
- e. den erhvervsdrivendes eventuelle tidligere overtrædelser
- f. opnåede økonomiske fordele eller undgåede tab som følge af overtrædelsen
- g. andre skærpende eller formildende faktorer i sagen.

Listen vejledende og er ikke-udtømmende, hvilket betyder, at myndighederne og domstolene også kan lægge vægt på andre *kriterier*, end dem der fremgår af listen.

Når størrelsen af en bøde skal fastlægges, foreslås det, at der skal tages højde for den erhvervsdrivendes årlige omsætning, nettofortjeneste samt **for** bøder, som den erhvervsdrivende er blevet pålagt for samme overtrædelse i andre medlemsstater.

Derudover foreslås det, at det skal være muligt at pålægge bøder med en størrelse på mindst 4 % af den erhvervsdrivendes årlige omsætning i den eller de berørte medlemsstater, for:

1. ”udbredte overtrædelser”, **der gælder overtrædelser i mindst tre af EU’s medlemsstater**, og
2. ”udbredte overtrædelser med EU-dimension”, **der gælder overtrædelser i mindst 2/3 af medlemsstaterne, der tilsammen tegner sig for mindst 2/3 af unionens befolkning. Overtrædelserne** er defineret i forordning 2017/2394 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde.

Det foreslås, at medlemsstaterne skal tage hensyn til forbrugernes generelle interesser, når indtjeningen fra bøder skal fordeles.

Det foreslås tilmed, at medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om deres nationale regler om sanktioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen behandles i Europa-Parlamentets udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO-udvalget). Daniel Dalton (UK) fra ECR-gruppen er udpeget som ordfører for forslaget. Der foreligger endnu ikke en udtalelse om forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det er både byrdefuldt for virksomheder og svært for forbrugere at kende til 28 forskellige nationale forbrugerregelsæt. For at sikre et velfungerende indre marked og digitalt indre marked, der giver både forbrugere og erhvervsdrivende tillid til at købe og sælge på tværs af grænser, *bakker* regeringen *op om* Kommissions holdning om, at det er nødvendigt at fastsætte harmoniserede forbrugerregler.

6. Gældende dansk ret

6.1 Markedsføringsloven

Markedsføringsloven gælder for en virksomheds handelspraksis, dvs. alle aktiviteter i forbindelse med salg af varer eller tjenesteydelser. Herunder når en virksomhed annoncerer, reklamerer, brander sig eller giver forbrugeren rådgivning om virksomhedens produkter.

God markedsføringsskik og god erhvervsskik

Markedsføringsloven indeholder en bestemmelse om, at erhvervsdrivende skal udvise god markedsføringsskik under hensynstagen til forbrugere, erhvervsdrivende og almene samfundsinteresser. Bestemmelsen gælder i forhold mellem erhvervsdrivende og forbrugere, hvor der ikke sker en påvirkning af forbrugernes økonomiske interesser. Herudover gælder bestemmelsen i forhold mellem erhvervsdrivende og forbrugere, såfremt den pågældende handelspraksis samtidig strider mod hensyn vedrørende smag og anstændighed, sikkerhed, sundhed eller andre hensyn, der ikke tilsigter at varetage forbrugernes økonomiske interesser, eller den pågældende handelspraksis er reguleret af aftaleretten. Det gælder f.eks. urimelelige kontraktvilkår, hvor den erhvervsdrivende ensidigt forrykker balancen i forholdet mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren.

Af markedsføringsloven fremgår det yderligere, at en erhvervsdrivende skal udvise god erhvervsskik i sin handelspraksis over for forbrugerne. Denne bestemmelse gælder i forhold, hvor forbrugernes økonomiske interesser påvirkes.

En erhvervsdrivendes overtrædelse af den civile retlige forbrugerbeskyttelseslovgivning, herunder forbrugeraftaleloven og købeloven, vil som udgangspunkt være i strid med enten god markedsføringsskik eller god erhvervsskik over for forbrugerne.

Vildledende handlinger og udeladelser

Efter markedsføringsloven må en erhvervsdrivendes handelspraksis ikke indeholde urigtige oplysninger eller i kraft af sin fremstillingsform eller på anden måde vildlede eller kunne forventes at vildlede gennemsnitsforbrugeren. Det fremgår af Kommissionens guide om gennemførelse og anvendelse af direktivet om urimelig handelspraksis, at det kan være en vildledende handling, såfremt **produkter af samme mærke umiddelbart** markedsføres som værende **identiske, mens deres sammensætning eller karakteristika adskiller sig i de forskellige** medlemsstater.

Oplysningsforpligtelser

Markedsføringsloven indeholder en oplysningsregel, der pålægger erhvervsdrivende altid at oplyse om en række specifikke informationer i forbindelse med købsopfordringer.

Der stilles tre betingelser for, at der foreligger en købsopfordring. For det første skal produktets karakteristika oplyses. For det andet skal produktets pris oplyses. For det tredje er det en betingelse, at disse to oplysninger sætter forbrugeren i stand til at foretage et køb eller beslutte sig for at foretage et køb. Når der er tale om en købsopfordring, skal der bl.a. oplyses om klagesagsbehandling, fortrydelsesret, afbestillingsret eller returret.

Skjult markedsføring

Loven forbyder bl.a. anvendelse af redaktionelt indhold i medierne til at promovere et produkt, hvor en erhvervsdrivende har betalt for en sådan reklame, uden at dette fremgår tydeligt af indholdet eller af billeder eller lyd, som tydeligt kan identificeres af forbrugeren (product placement).

Erstatning ved overtrædelse af markedsføringsreglerne

Af markedsføringsloven, fremgår, at handlinger i strid med markedsføringsloven er erstatningspådragende i overensstemmelse med dansk rets almindelige regler. Sag om erstatning kan efter markedsføringslovens anlægges af enhver med retlig interesse.

Bestemmelsen giver erhvervs- og forbrugerorganisationer søgsmålskompetence i sager om overtrædelse af markedsføringslovgivningen. Herud-

over kan Forbrugerombudsmanden på begæring anlægge sag om erstatning. Har flere forbrugere i forbindelse med overtrædelse af bestemmelserne i loven ensartede krav på erstatning, kan Forbrugerombudsmanden på begæring indbringe kravene under et.

Det fremgår af forarbejderne til markedsføringsloven, at bestemmelsen om erstatningsansvar navnlig er af betydning for de erhvervsdrivende. Efter almindelige erstatningsregler skal skadelidte bevise, at vedkommende har lidt et tab. Kravene til dette bevis er imidlertid ikke fastsat i lovgivningen. Det er tilstrækkeligt, at et tab kan sandsynliggøres.

Straf og bødeudmåling

Det følger af markedsføringsloven at følgende overtrædelser kan straffes med bøde: overtrædelse af bestemmelserne om vildledende handlinger, vildledende udeladelser, aggressiv handelspraksis, uanmodet henvendelse, handelspraksis rettet mod børn og unge, prisoplysninger, faktureringspligt, væsentlige gebyrændringer, markedsføring af kreditaftaler og boligkreditaftaler, vildledende og utilbørlig handelspraksis mellem erhvervsdrivende og sammenlignende reklame.

I forbindelse med strafudmålingen skal der lægges vægt på overtrædelsens grovhed, omfang og den tilsigtede økonomiske gevinst. Overtrædelser, der er enten grove, bevidste eller gentagne, bør straffes med bøder, der har en sådan størrelse, at de har en reel præventiv effekt. I forhold til den tilsigtede økonomiske gevinst ved overtrædelsen, har det dog i praksis vist sig, at det som regel er umuligt at føre noget bevis herfor. Det skyldes, at bedømmelsen af den faktiske økonomiske effekt af et markedsføringstiltag i almindelighed er særdeles usikker.

Der er også eksempler på sager, hvor der i bødeudmålingen er lagt vægt på en virksomheds indtjening. Det gælder f.eks. i Østre Landsrets dom fra 26. april 2018 i sagen vedrørende Totalkredit A/S for vildledende markedsføring.

6.2 Forbrugeraftaleloven

Forbrugeraftaleloven finder anvendelse på forbrugeraftaler, og erhvervsdrivendes henvendelser med henblik på at indgå en forbrugeraftale.

Ved en forbrugeraftale forstås en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv.

Oplysningsforpligtelser

Forbrugerftaleloven indeholder bestemmelser om, hvilke oplysninger forbrugeren skal have, inden der indgås en aftale om en vare eller en tjenesteydelse.

Hvis aftalen er indgået uden for den erhvervsdrivendes faste forretningssted eller ved fjernsalg, eksempelvis online, skal forbrugeren bl.a. have oplysning om varens vigtigste egenskaber, den erhvervsdrivendes identitet og den fysiske adresse, hvor den erhvervsdrivende er etableret, samt eventuelle telefon- og faxnumre og e-mailadresse, oplysninger om fortrydelsesretten og hvor det er relevant, funktionaliteten, herunder gældende tekniske beskyttelsesforanstaltninger for digitalt indhold og hvor det er relevant, det digitale indholds evne til at fungere sammen med hardware og software, i henhold til hvad den erhvervsdrivende med rimelighed burde have vidst.

Fortrydelsesret

Ifølge forbrugerftaleloven, har forbrugeren som udgangspunkt 14-dages fortrydelsesret ved aftaler, der er indgået uden for den erhvervsdrivendes forretningssted eller ved fjernsalg.

Hvis forbrugeren fortryder en aftale om køb af en vare eller en tjenesteydelse, skal den erhvervsdrivende tilbagebetale alle beløb, som den erhvervsdrivende har modtaget fra forbrugeren. Tilbagebetalingen skal ske uden unødigt forsinkelse og senest 14 dage efter, at den erhvervsdrivende har modtaget besked om, at forbrugeren ønsker at fortryde aftalen. Af loven fremgår det imidlertid, at den erhvervsdrivende kan tilbageholde beløbet, indtil den erhvervsdrivende har modtaget varen retur, eller forbrugeren har fremlagt dokumentation for, at varen er returneret. Bestemmelsen finder ikke anvendelse, hvis den erhvervsdrivende selv har tilbudt at afhente varen.

Det fremgår af forbrugerftaleloven, at forbrugeren, i forbindelse med udøvelsen af fortrydelsesretten, kun hæfter for eventuel forringelse af varens værdi, som skyldes anden håndtering af varen, end hvad der er nødvendigt for at fastslå varens art, egenskaber og den måde, den fungerer på.

Uanmodet henvendelse

Forbrugerftaleloven indeholder et generelt forbud mod, at erhvervsdrivende retter uanmodet henvendelse til forbrugere.

Af bestemmelsens fremgår, at erhvervsdrivende ikke må rette telefonisk eller personlig henvendelse til forbrugere med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af et tilbud om indgåelse af en aftale. Henvendelsen må hverken ske på forbrugers bopæl, arbejdsplads eller andre steder, hvortil der ikke almindelig adgang, f.eks. offentlige institutioner. Erhvervs-

drivende må gerne rette henvendelse til en forbruger, hvis forbrugeren har anmodet herom på forhånd.

Forbuddet gælder ikke telefoniske henvendelser om:

1. bestilling af bøger,
2. tegning af abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter,
3. formidling af forsikringsaftaler og
4. tegning af abonnement om redningstjeneste eller sygetransport.

Undtagelserne er begrundet i udbredelsen af et almindeligt informationsniveau og en samfundsmæssig interesse i køb af de pågældende ydelser.

6.3 Aftaleloven

Aftalelovens generalklausul

I følge aftaleloven kan en aftale ændres eller tilsidesættes helt eller delvist, hvis det vil være urimeligt eller i strid med redelig handlemåde at gøre den gældende. Ved vurderingen heraf, skal der tages hensyn til forholdene ved aftalens indgåelse, aftalens indhold og senere indtrufne omstændigheder. Denne bestemmelse betegnes ofte som aftalelovens generalklausul og finder anvendelse for alle aftaler.

Særligt for forbrugeraftaler

Aftaleloven indeholder herudover særlige regler, der kun finder anvendelse for forbrugeraftaler.

Det fremgår, at hvis der opstår tvivl om forståelsen af en aftale, og det pågældende aftalevilkår ikke har været genstand for individuel forhandling, skal vilkåret fortolkes på den måde, som er mest gunstig for forbrugeren. Et aftalevilkår har ikke været genstand for individuel forhandling, hvis det er udarbejdet ensidigt af den erhvervsdrivende, og forbrugeren ikke har haft nogen indflydelse på indholdet. Dette vil navnlig være tilfældet for standardvilkår. Bestemmelsen fastslår, at hvis sådanne aftalevilkår er uklare, skal det fortolkes på den måde, der er mest gunstig for forbrugeren.

Generalklausulen finder også anvendelse for forbrugeraftaler. Hvis et aftalevilkår i en samlet aftale vil medføre en betydelig skævhed i parternes retigheder og forpligtelser til skade for forbrugeren, kan vilkåret således ændres eller tilsidesættes. For forbrugeraftaler gælder det særlige, at forbrugeren kan kræve, at den øvrige del af aftalen skal gælde uden ændringer, hvis det er muligt. Der kan således kun ske ændring eller tilsidesættelse af andre vilkår i aftalen end det urimelige, hvis disse ikke kan adskilles.

Efter generalklausulen kan domstolene ved bedømmelsen af, om et aftalevilkår er urimeligt tage hensyn til alle senere indtrufne omstændigheder i partenes forhold. Ved forbruger aftaler kan der imidlertid ikke tages hensyn til senere indtrufne omstændigheder, hvis de er til skade for forbrugeren.

6.4 Købeloven

Købeloven indeholder særlige regler for forbruger køb.

Hvis en forbruger har købt en vare, der er mangelfuld, tillægges forbrugeren en række misligholdelsesbeføjelser, som forbrugeren kan anvende over for den erhvervsdrivende.

Mangelsbedømmelsen

Ifølge loven skal varen stemme overens med aftalen. Hvis varen ikke stemmer overens med aftalen, er varen mangelfuld. Hvis andet ikke følger af parternes aftale, skal varen desuden have en sådan holdbarhed og øvrige egenskaber samt emballering, som køberens rimelighed kan forvente. Ved vurderingen heraf, lægges der vægt på varens karakter og forholdene i øvrigt. Herudover skal varen bl.a. være egnet til de formål, som varer af samme type sædvanligvis anvendes til, samt til forbrugeren særlige formål, hvis sælgeren har bestyrket forbrugeren forventning herom.

En vare er tilmed mangelfuld, hvis den ikke svarer til den betegnelse, hvorunder den er solgt, eller hvis sælgeren ved købet afslutning har givet forbrugeren urigtige eller vildledende oplysninger. Det samme gælder, hvis der er givet oplysninger på varens indpakning, i annoncer eller i andre meddelelser. Varen kan dog ikke anses som mangelfuld, hvis oplysningerne ikke kan antages at have haft betydning for forbrugeren bedømmelse af varen. Varen er også mangelfuld, hvis sælgeren har forsømt at give forbrugeren oplysning om forhold, der har betydning for køberens bedømmelse af genstanden, og hvis genstanden i øvrigt er af ringere beskaffenhed end den ifølge aftalen eller de foreliggende omstændigheder skulle være.

Forbrugeren misligholdelsesbeføjelser i tilfælde af mangler

Såfremt der er en mangel ved varen, har forbrugeren som udgangspunkt ret til afhjælpning, omlevering, passende afslag i købesummen, eller – hvis man ikke er uvæsentlig – en ophævelse af købet. Afhjælpning eller omlevering kan dog ikke kræves, hvis gennemførelse af den valgte beføjelse er umulig eller vil påføre sælgeren uforholdsmæssige omkostninger. Hvis den erhvervsdrivende tilbyder afhjælpning eller omlevering, kan forbrugeren ikke kræve et passende afslag eller en ophævelse af købet.

Hvis forbrugeren har lidt et tab som følge af, at en vare er mangelfuld, kan forbrugeren tilmed kræve skadeserstatning, hvis:

1) sælgeren har handlet i strid med almindelige hæderlighed, 2) sælgeren har givet køberen vildledende oplysninger, 3) sælgeren har forsømt at oplyse forbrugeren om en mangel, som sælgeren kendte eller burde kende til, 4) hvis varen mangler egenskaber, der må anses for tilsikrede eller 5) hvis manglen er forårsaget ved sælgerens forsømmelse efter indgåelsen af købet.

Hvis den købte vare er bestemt efter art (dvs. varer, der eksisterer en flæthed af i modsætning til f.eks. en specifik, brugt bil), er den erhvervsdrivende forpligtet til at betale skadeserstatning, selvom den erhvervsdrivende er uden skyld, medmindre det som følge af helt ekstraordinære begivenheder er blevet umuligt for sælgeren, at levere varen i mangelfri stand (force majeure).

6.5 Dansk rets almindelige erstatningsretlige betingelser

Den, der som følge af en andens handlinger eller undladelser er blevet udsat for skade og derved har lidt et økonomisk tab, kan i overensstemmelse med dansk rets almindelige principper om erstatning uden for kontrakt rette et erstatningskrav mod den, der har forvoldt skaden.

Det er en forudsætning for at ifalde et erstatningsansvar, at det fornødne ansvarsgrundlag er til stede.

Dansk rets almindelige ansvarsgrundlag er culpa. Det vil sige, at der indtræder ansvar for en skade, som forvoldes ved en forsætlig eller uagtsomt handling eller undladelse. Det almindelige culpaansvar er i en række tilfælde fraveget i særlovgivningen, f.eks. i færdselsloven, hvor der gælder et objektivi ansvar for føreren af motorkøretøjer ved trafikskader.

Det er endvidere en betingelse for at ifalde et erstatningsansvar, at der er årsagssammenhæng (kausalitet) mellem den indtrådte skade og det ansvarspådragende forhold. Den skadevoldende handling skal være årsag til skadens indtræden. Herudover forudsætter et erstatningsansvar, at skaden er en påregnelig (adækvat) følge af den skadevoldende handling. Skader, der er helt atypiske og tilfældige i forhold til den risiko, som blev fremkaldt ved den skadevoldende handling, falder normalt uden for erstatningspligten.

6.6 Prismærkningsbekendtgørelsen

Bekendtgørelsen stiller krav til indholdet af prisoplysninger i reklamer og andet markedsføringsmateriale. Erhvervsdrivende, der udbyder varer til forbrugere i salgsløkalet eller hvor varen i øvrigt udstilles til salg, skal oplyse om både salgspris og enhedspris for den udbudte vare eller varemængde i

overensstemmelse med en række bestemmelser i bekendtgørelsen. Ved enhedspris forstås den endelige pris for måleenheden et kilogram, en liter, en meter, en kvadratmeter eller en kubikmeter eller anden. Overtrædelse af bestemmelsen kan straffes med bøde.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der vil skulle laves lovgivningsmæssige ændringer i følgende lovgivning:

7.1 Markedsføringsloven

Det foreliggende direktivforslag må, såfremt det vedtages i sin foreliggende form, forventes at medføre behov for ændringer i markedsføringsloven, navnlig i forhold til markedsføringslovens regler om vildledende handlinger, vildledende udeladelser samt bilag 1 til markedsføringsloven. ***Bilag 1 er en liste over handlinger, der altid anses for vildledende, og som derfor er forbudte.***

Forslaget oplægger også medlemslandene at sikre, at forbrugerne kan ophæve en kontrakt eller kræve erstatning for virksomheders urimelige handelspraksis. I Danmark har forbrugerne i dag adgang til i nogle situationer at ophæve en kontrakt efter reglerne i købeloven og aftaleloven. Vi har således allerede regler i Danmark, der har til formål at sikre forbrugerne i aftaler, der indgås med erhvervsdrivende. Det er også muligt for forbrugerne at kræve erstatning for overtrædelser af markedsføringsloven, hvis dansk rets almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt. Det er eksempelvis, at der skal være lidt et tab. Det fremgår af markedsføringsloven, som fastsætter rammerne og sikrer forbrugerne. Direktivforslaget kan betyde, at der skal fastsættes nærmere regler.

7.2 Forbrugeraftaleloven

Forslaget vil ***også*** medføre behov for ændringer i forbrugeraftaleloven. For det første vil forslaget medføre, at forbrugeraftaleloven også skal finde anvendelse på aftaler om levering af digitalt indhold og digitale tjenesteydelser, hvor forbrugeren ikke betaler med penge, men i stedet stiller persondata til rådighed. For det andet vil det være nødvendigt at ændre lovens bestemmelser om den erhvervsdrivendes oplysningsforpligtelser. ***For det tredje kan det forventes at være nødvendigt at revidere de nationale regler om uanmodet henvendelse, da de har et bredere anvendelsesområde, end der lægges op til i direktivforslaget, der regulerer uanmodet henvendelser på forbrugers bopæl og kommercielle udflugter.***

Forslaget vil *også* medføre, at der i dansk ret skal indføres regler om, hvilke oplysninger forbrugeren skal have i forbindelse med aftaler, der indgås på online markedspladser.

Herudover skal reglerne i sanktionsbestemmelsen indføres. Bestemmelsen indfører bl.a. en række vejledende kriterier for pålæggelse af sanktioner og sanktionernes størrelse, samt et bødeloft for udbredte overtrædelser og udbredte overtrædelser med EU-dimension.

7. 3 Prismærkningsbekendtgørelsen

Endvidere vil forslaget medføre ændringer i prismærkningsbekendtgørelsen, idet forslaget *oplister* en række kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse for overtrædelse af reglerne direktivet om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer, der er implementeret i prismærkningsbekendtgørelsen

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at medføre statsfinansielle konsekvenser i form af ekstra ressourcer til de håndhævende myndigheder. Dette forventes afholdt inden for egen ramme.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget lægger op til at afskaffe bl.a. reglerne om forbrugernes returret for brugte varer og forbrugernes ret til tilbagebetaling af købesummen inden den erhvervsdrivende har modtaget den returnerede vare. Det vil reducere de administrative byrder. Særligt SMV'er forventes at opleve en lettelse i de administrative byrder. Forslaget vil omvendt medføre nye administrative byrder i form af nye oplysningsforpligtelser **på online-markedspladser**.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Det forventes, at initiativerne i forslaget vil føre til bedre beskyttelse af danske forbrugere, der køber ind i andre europæiske lande og mere lige konkurrencevilkår for virksomheder, dvs. et mere velfungerende indre marked. Initiativerne kan desuden være med til at sikre bedre beskyttelse af forbrugerne, når de handler online.

8. Høring

Europa-Kommissionens forslag blev sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne, Vækst og Forbrugerspørgsmål den 12. april 2018 med frist for hørings svar den 20. april 2018.

Der er modtaget hørings svar fra **Dansk Erhverv, Dansk Industri, FDIH, Finans Danmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet TÆNK, Forsikring & Pension og Landbrug & Fødevarer.**

Bemærkninger til de foreslåede til ændringer i direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis

Vildledende handelspraksis i forbindelse med dørsalg og salgsudflugter

Dansk Erhverv og Forbrugerombudsmanden bakker op om den foreslåede ændring vedrørende vildledende handelspraksis i forbindelse med dørsalg og salgsudflugter

”Dual quality of products”

Dansk Erhverv, DI og Landbrug & Fødevarer er imod forslaget om at lade de markedsføringsretlige regler gælde for dual quality of products.

Dansk Erhverv og DI mener, at der kan være flere legitime årsager til geografisk produktvariation. En ændring af direktivet om urimelig handelspraksis er ikke den bedste vej frem i forhold til ”dual quality”. En bedre håndhævelse af de eksisterende regler er en mere hensigtsmæssig måde at løse udfordringerne på.

DI påpeger desuden, at ændringer af direktivet om urimelig handelspraksis i forhold til ”dual quality” ikke er medtaget i konsekvensanalysen af ”New Deal for Consumers”, og hverken ”fødevarekvalitet” eller ”væsentlig forskel” defineres på EU-plan og skaber derved juridiske udfordringer til konkurrencemæssige og internationale handelsmæssige bekymringer, og det kan begrænse friheden til at drive forretning og udvikle opskrifter.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at der allerede eksisterer et omfattende EU-regelsæt om mærkning og markedsføring af fødevarer. I det omfang der er tale om svindel, svigagtig praksis eller vildledning af forbrugere, er dette allerede omfattet af lovgivning og sanktioner. Den foreslåede tilføjelse giver således ikke yderligere beskyttelse af forbrugerne, men vil alene gøre det mere kompliceret for virksomheder at efterleve lovgivningen, og kan medføre både øgede administrative byrde og negative økonomiske konsekvenser for fødevarevirksomheder. Der er en risiko for, at regler om markedsføring af fødevarer på det indre marked bliver unødigt restriktive. Landbrug & Fødevarer mener på den baggrund, at regeringen bør lægge vægt på, at bestemmelsen fjernes fra forslaget.

Forbrugerombudsmanden oplyser, at der i Forbrugerombudsmandens administrative praksis ikke er identificeret et behov for den foreslåede tilføjelse i direktivet om, at det er vildledende at markedsføre et produkt som identisk med samme produkt som markedsføres i andre lande, hvis produktsammensætningen ikke er ens i alle medlemsstater. Desuden bemærkes, at den foreslåede tilføjelse på grund af sin kasuistiske karakter snarere hører hjemme i direktivets bilag I om særlige former for vildledende handelspraksis, der må anses for vildledende, end i en af direktivets hovedbestemmelser, der skal underkastes en konkret vurdering

Færre informationsforpligtigelser ved købsopfordringer

DI støtter forslaget om at fjerne oplysningsforpligtelsen vedrørende klagemuligheder i forbindelse med købsopfordringer, idet denne oplysningsforpligtelse også fremgår af forbrugerrettighedsdirektivet. Der er således tale om fjernelse af en unødvendig administrativ byrde.

DI havde dog gerne set, at det fremsatte forslag havde indeholdt betydelige forslag til lempelser i oplysningskravene. Dette skyldes dels, at kravene i dag er meget omfattende for de erhvervsdrivende, og dels at Kommissionens egen REFIT-analyse indikerer, at der er en direkte sammenhæng imellem mængden af oplysninger og forbrugernes evne til at forstå kontraktvilkår. Ifølge adfærdsteoretikere vil en målrettet reduktion i mængden af informationer resultere i mere aktive forbrugere, der træffer oplyste valg, hvilket bidrager til et velfungerende marked. DI anbefaler derfor Kommissionen såvel som andre aktører at se på muligheden for i højere grad at anvende greb fra adfærdsteorien med det sigte at basere kommende regulering på forbrugernes faktiske adfærd.

Bemærkninger til de foreslåede ændringer i direktiv 2011/83/EU om forbrugerrettigheder

Ændringer af fortrydelsesretten

Dansk Erhverv og DI støtter den foreslåede ændring af forbrugerrettighedsdirektivet, således at det ikke længere skal være muligt for forbrugere at fortryde fjernsalgskøb, hvis varen er taget i brug.

Dansk Erhverv og DI støtter den foreslåede ændring af forbrugerrettighedsdirektivet, der medfører, at den erhvervsdrivende ikke kan pålægges at betale købesummen tilbage før, at varen er kommet retur.

Forbrugerombudsmanden påpeger, at forslaget giver den erhvervsdrivende mulighed for at tilbageholde købesummen mv., indtil den erhvervsdrivende har modtaget varen retur fra forbrugeren. Formålet med ændringen er,

at den erhvervsdrivende skal have mulighed for at undersøge varen, inden købesummen mv. tilbagebetales. Forbrugerombudsmanden finder det hensigtsmæssigt, at det præciseres, hvor lang tid den erhvervsdrivende maksimalt har til at undersøge varen, f.eks. ved at præcisere, at den erhvervsdrivende skal tilbagebetale købesummen mv. senest 14 dage efter, at varen er modtaget retur.

Forbrugerrådet TÆNK beklager meget, at Kommissionen har valgt at foreslå undtagelser til forbrugernes ret til at fortryde inden 14 dage ved online salg. Forbrugerrådet TÆNK mener ikke, at Kommissionen har givet en klar begrundelse/ dokumentation for disse ændringer, og Forbrugerrådet Tænk har heller ikke set evidens for, at der er tale om et reelt problem. Forbrugerrådet TÆNK finder det desuden fejlagtigt at medtage et forslag, der forringer gældende forbrugerbeskyttelse, i et udspil, der angiveligt skal handle om at forbedre forbrugernes situation.

Gratis digitale tjenester

Dansk Erhverv er imod at udvide forbrugerrettighedsdirektivets anvendelsesområde til gratis digitale tjenester, idet der ikke betales for tjenesterne. Dansk Erhverv mener, at anvendelsen af gratis digitale tjenester skal håndteres via de persondataretlige regler, og at der opstår en risiko for konkurrerende regelsæt mellem forbrugerrettighedsdirektivet og persondataforordningen, herunder om fortrydelse efter forbrugeraftaleloven er det samme som tilbagetrækning af samtykke efter de persondataretlige regler.

DI er skeptiske over for forslaget om at udvide direktivets anvendelsesområde til at omfatte ydelser, hvor der ikke er betalt et monetært beløb. DI påpeger i den forbindelse, at forbrugerne allerede med persondataforordningen får kontrol over alle deres personhenførbare data. De får hermed retten til at få data udleveret og slettet, og dermed de facto en fortrydelsesret på tjenester, der er betalt med persondata. DI påpeger, at det er vigtigt at undgå dobbeltregulering af området.

Forbrugerombudsmanden er enig i, at data er af stigende økonomisk værdi for virksomheder. Af den grund kan afgivelse af data ikke betragtes som omkostningsfrit for forbrugeren. Forbrugerombudsmanden støtter derfor, at direktivet anser afgivelse af data som betaling. Det er imidlertid Forbrugerombudsmandens opfattelse, at direktivforslaget er uklart på en række punkter, herunder særligt ift. hvornår afgivelse af data sidestilles med betaling, og hvornår det ikke gør, hvornår undtagelserne nævnt sidst i de foreslåede artikler 2, 16 og 18 finder anvendelse, samt hvordan fortrydelsesretten i praksis skal anvendes, hvor der er sket betaling med data.

Forbrugerombudsmanden finder desuden, at der kan rejses spørgsmål om, hvordan afgivelse af data som betaling for adgangen til tjenester hænger sammen med persondataforordningens betingelse om, at et samtykke til behandling af data skal være frivilligt.

Forbrugerrådet TÆNK mener det er positivt, at betaling med data ligestilles med anden betaling i forbindelse med forbrugerrettighedsdirektivet, i modsætning til nu, hvor det kun gælder ved betaling af penge. Forbrugerrådet Tænk er imidlertid kritisk over for, at det ikke gælder alle data, men kun persondata.

Forsikring & Pension påpeger, at det er vigtigt at få samspillet til andre regelsæt afklaret, særligt reglerne om databeskyttelse og behandlingsreglerne heri, således at der ikke er overlap mellem regelsættende, hvilket kan føre til større usikkerhed hos forbrugerne.

Online platforme

Dansk Erhverv kan støtte den forslåede ændring, der skal være med til at skabe øget gennemsigtighed ved handler, der sker via platforme. Det er vigtigt for forbrugerne, at det er tydeligt, hvem de handler med, når de køber et produkt via en platform. Dansk Erhverv støtter endvidere, at forbrugerne oplyses om situationer, hvor en virksomhed har betalt for en særligt fremtrædende placering i søgeresultatet.

DI kan generelt støtte de udvidede oplysningsforpligtelser for online platforme. DI mener, at det forekommer rimeligt, at forbrugerne skal gøres opmærksom på betalte online søgeresultater for at undgå skjult reklame. For at tjene det formål, mener **DI**, at det er uproportionalt, hvis bestemmelsen indebærer, at markedspladsen skal redegøre for andre parametre med betydning for, hvilken rækkefølge resultaterne præsenteres i ved hver søgning.

Forbrugerombudsmanden støtter forslaget vedrørende oplysningskrav i forbindelse med aftaler indgået på online markedspladser. Det fremgår imidlertid ikke af forslaget, hvordan oplysningerne skal gives. Det vil være hensigtsmæssigt, at oplysningerne gives på en klar, forståelig og tydelig måde.

Forbrugerrådet TÆNK støtter, at forbrugerrettighedsdirektivet fremover skal give mere gennemsigtighed og informationer, når det drejer sig om platforme, men Forbrugerrådet Tænk beklager, at der ikke medfølger særlige regler om ansvaret, hvis reglerne overtrædes, hvilket er i modstrid med Kommissionens generelle ønske om bedre håndhævelse.

Forsikring & Pension kan støtte forslaget fokus på større gennemsigtighed for forbrugerne ved køb på online platforme, da det er vigtigt, at forbrugerne ved, hvem deres aftalepart er, og således også, hvem der er ansvarlig for at sikre deres rettigheder.

Oplysningskrav forud for aftaleindgåelsen

Dansk Erhverv har som udgangspunkt ikke nogle bemærkninger til de foreslåede ændringer af bestemmelsen i forbrugerrettighedsdirektivet artikel 7, stk. 3, men skal dog bemærke, at bestemmelsen i praksis kan give anledning til en del besvær.

Bestemmelsen pålægger erhvervsdrivende en pligt til på et varigt medium at indhente forbrugers samtykke til, at en tjenesteydelse kan påbegyndes inden udløbet af fortrydelsesfristen på 14 dage.

Der er typisk tale om en situation, hvor en håndværker bliver tilkaldt af forbrugeren til forbrugers hjem for at foretage en reparation, og hvor det først ude hos forbrugeren endeligt aftales, hvad der skal laves. I disse situationer, skal den erhvervsdrivende så bede forbrugeren om at underskrive et stykke papir, hvorved forbrugeren erkender at have anmodet om, at reparationen sættes i værk inden udløbet af den 14-dages fortrydelsesret. Dette er omkostningstungt og administrativt besværligt især for de små og mellemstore virksomheder.

Individuelle retsmidler til forbrugerne

Dansk Erhverv er imod forslaget om mangelsbeføjelser for overtrædelse af markedsføringsreglerne, da forslaget skaber konkurrerende regelsæt mellem købeloven og markedsføringsloven, hvilket skaber en retslig usikkerhed, fordi forbrugerne kan opnå forskellige rettigheder efter henholdsvis de køberetlige regler og de markedsføringsretlige regler.

DI lægger afgørende vægt på, at forslaget om individuelle rettigheder til forbrugerne ikke ændrer på betingelserne for at kunne opnå mangelsbeføjelser eller erstatning, herunder at erstatning ikke kan opnås uden dokumentation for et økonomisk tab, og at køb ikke kan hæves, hvis manglen ikke er væsentlig.

FDIH mener, at forslaget blander offentligretlige og civilretlige regler sammen, idet forbrugerne efter forslaget tillægges civilretlige beføjelser i de offentligretlige regler, der findes i direktivet om urimelig handelspraksis, ligesom der indføres offentligretlige sanktioner i direktivet om urimelige kontraktvilkår. FDIH mener, at forbrugerrettigheder som følge af vildledende markedsføring bør indsættes i reglerne om forbrugernes rettigheder ved køb af varer.

Finans Danmark påpeger, at forbrugerne allerede i dag har en række rettigheder – mangelbeføjelser – i forhold til købeloven, herunder i visse situationer mulighed for at hæve købet, hvis det købte ikke lever op til den indgåede aftale. Herudover giver reglerne mulighed for at opnå erstatning, hvis der er lidt et økonomisk tab, hvis forbrugeren kan dokumentere et sådant.

Forlaget om, at forbrugerne også i forbindelse med, at virksomheden har overtrådt de markedsføringsretlige regler, kan gøre hævebeføjelser gældende, risikerer at medføre konkurrerende regelsæt, hvor forbrugerne kan opnå forskellige rettigheder efter henholdsvis købeloven eller markedsføringsloven. Såfremt dette skal indgå i et nyt regelsæt, bør der foretages en grundig analyse af konsekvenserne heraf, før det indføres.

Finans Danmark finder, at forbrugerne er tilstrækkeligt dækket ved de køberetlige regler.

Indføres der nye mangelbeføjelser, går Finans Danmark ud fra, at dette skal ske på sædvanlige vilkår, hvilket betyder, at forbrugeren ved ophævelse af aftalen skal tilbagelevere den leverede ydelse. I forhold til erstatning til forbrugerne, bør det ligeledes gøres klart, at dette forudsætter dokumentation af et økonomisk tab. Finans Danmark finder, at de eksisterende erstatningsretlige principper bør opretholdes.

Forbrugerombudsmanden påpeger, at forslaget om civilretlige konsekvenser – herunder både vedr. opsigelse af aftaler og mulighed for erstatning – ved overtrædelse af direktivet om urimelig handelspraksis er en nyskabelse set i forhold til den danske retstradition for adskillelse af den civilretlige og offentligretlige forbrugerbeskyttelse.

Konsekvenserne og rækkevidden af forslaget, herunder i forhold til Forbrugerombudsmandens tilsyn i medfør af markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens mulige rolle i forbindelse med Kommissionens forslag til ændring af forbudsdirektivet, kræver yderligere oplysninger og en indgående undersøgelse, forinden endelig stillingtagen er mulig.

Forbrugerrådet TÆNK mener, at muligheden for, at forbrugerne kan få erstatning for overtrædelse af urimelig markedsføring, vil være en forbedring og en nyskabelse i mange lande, men forbrugerorganisationerne påpeger, at det er vigtigt, at evt. forbedringer ikke ændrer på de bedre vilkår, som allerede måtte findes i nogle lande.

Forsikring & Pension påpeger, at det er afgørende, at forslaget ikke tvinger Danmark til at forlade det grundlæggende princip om, at der kun er erstatningspligt for dokumenterede økonomiske tab og f.eks. ikke erstatning for skuffede forventninger eller andre ikke-dokumenterede tab.

Bemærkninger vedrørende forslag om sanktioner i direktivet urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (91/13/EØF af 5. april 1993), direktivet om angivelse af priser (98/6/EF), direktivet om urimelige handelspraksis (2005/29/EF) og direktivet om forbrugerrettigheder (2011/83/EU).

Dansk Erhverv støtter forslaget om et fælles sæt kriterier for, hvornår der udstedes bøder, og hvad der skal tages højde for i vurdering af bødeniveauet. Dansk Erhverv er imod forslaget om at fastsætte et højt bødeniveau baseret på virksomhedens omsætning. Dansk Erhverv mener, at der i stedet bør fokuseres på at løfte håndhævnelsesniveauet i de medlemsstater, hvor niveauet i dag er for lavt.

DI støtter, at der fastlægges ens kriterier for, hvad der skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om en overtrædelse skal straffes og en evt. bødes størrelse, forudsat at det ingen konsekvenser har for Forbrugerombudsmandens mulighed for at fortsætte forhandlingsprincippet. DI kan ikke støtte forslaget om et maksimalt bødeniveau på mindst 4 pct. af den erhvervsdrivendes omsætning i de berørte lande, da forslaget må antages at hæve bødeniveauet betragteligt, herunder i Danmark. DI mener ikke, at forslaget om at hæve bødeniveauet vil sikre en bedre og mere ensartet håndhævelse. Højere bøder vil kun øge forskellen mellem de medlemsstater, der er gode til at håndhæve reglerne, og de der har udfordringer hermed.

FDIH mener, at der i Danmark allerede er et bødeniveau, der virker afskrækkende på erhvervsdrivende. E-handel er indgående reguleret af mange vanskeligt tilgængelige regelsæt. Der kan nemt laves fejlskøn, der kan udløse en kæmpe bøde. Det er generelt FDIH's opfattelse, at de meget store bøder, der foreslås indført er ude af proportioner set i forhold til overtrædelsens karakter og set i forhold til f.eks. straffen for bedrageri efter straffeloven.

Finans Danmark mener, at såfremt der skal indføres skærpede sanktioner, bør der ved fastsættelsen af en bødesanktion også tages højde for den overtrædende virksomheds størrelse. Finans Danmark mener ikke, at der er behov for yderligere at skærpe sanktionsmuligheder i forhold til virksomhederne. Finans Danmark finder desuden, at det foreslåede bødeloft på minimum på 4 pct. af virksomhedernes omsætning ikke er proportional, idet der ved fastsættelsen af en eventuel bøde tillige bør ses på overtrædelsens grovhed.

Forbrugerombudsmanden kan som udgangspunkt støtte forslaget om straf for overtrædelse af national implementeringslovgivning, samt om hvilke kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse.

Det vil være en nyskabelse i forhold til den danske markedsføringslov, at det af selve lovtæksten – som det også gør sig gældende ved de fremsatte forslag til ændring af direktivet om urimelige kontraktvilkår og ændring af prismærkningsdirektivet – vil skulle fremgå, hvilke kriterier der skal tages

hensyn til ved udmåling af staffens størrelse. Ikke desto mindre finder Forbrugerombudsmanden forslaget hensigtsmæssigt og kan særligt støtte forslaget om, at der bl.a. skal lægges vægt på selskabets omsætning ved fastlæggelse af bøden.

Forbrugerombudsmanden støtter som udgangspunkt forslaget om, hvilke kriterier der skal indgå ved vurderingen og udmåling af straffens størrelse.

Forbrugerrådet TÆNK finder, at det er meget positivt, at det foreslås, at overtrædelser af direktiverne om urimelig markedsføring, urimelige aftalevilkår, forbrugerrettigheder og prisangivelser kan rammes med bøder op til 4 pct. af virksomhedens omsætning, hvis der er en EU dimension. Forbrugerrådet TÆNK bakker op om, at Kommissionen lægger vægt på, at sanktionerne skal virke præventivt, selvom den konkrete sanktion afhænger af grovheden, antal involverede forbrugere etc. Det bliver en stor forbedring i forhold til den nuværende situation f.eks. i forbindelse med VW sagen, der viste systemets mangler.

Forsikring & Pension mener ikke, at der er grundlag for generel forhøjelse af bødeniveauet for overtrædelse af forbrugerlovgivningen, men at fokus i stedet bør være på øget myndighedsindsats for at få reglerne overholdt.

Øvrige bemærkninger

Dansk Erhverv påpeger, at forslaget ikke adresserer de udfordringer, det stigende salg fra netbutikker uden for EU giver, selvom der i disse år opleves en voldsom stigning i blandt andet kinesiske hjemmesiders salg direkte til forbrugerne, hvor både forbrugerregler og produktsikkerhedsregler overtrædes. Dansk Erhverv peger endvidere på, at forslaget ikke indeholder forslag til forenklinger af EU's forbrugerregler, selvom mange af dem er byrdefulde og modsætningsfulde. Dansk Erhverv mener også, at forslaget burde have adresseret de problemstillinger, der opstår som følge af vedtagelsen af geoblockingforordningen. Her tænker Dansk Erhverv især, at det havde været relevant at kigge på direktiv 1999/44 om visse aspekter af forbruger køb og bestemmelsen om omkostningsfri afhjælpning ved mangler. Denne bestemmelse kan give store udfordringer, når en dansk erhvervsdrivende leverer en vare i Danmark og forbrugeren så efterfølgende selv transporterer den til f.eks. Spanien. Ligeledes havde det været oplagt at kigge på forbrugerrettighedsdirektivets bestemmelse om fortrydelsesfristens start i lyset af, at der med geoblockingforordningen lægges op til, at forbrugerne selv skal stå for transporten.

DI påpeger, at eftersom geoblockingforordningen har til formål at give udenlandske kunder samme rettigheder som indenlandske, såfremt kunden accepterer, at betingelserne for en sådan handel er de samme som for en indenlandsk kunde, bør det præciseres, at den relevante "carrier" er den, der leverer varen til det aftalte leveringssted inden for det geografi-

ske område, hvor sælger opererer. Hvis forbrugeren entrerer med en anden "carrier" for at få varen fragtet fra leveringsstedet hen til forbrugeren, bør denne "carrier" ikke være at betragte som "carrier" i relation til fortrydelsesretten, men derimod som "a third party indicated by the consumer". Alternativet vil være, at den erhvervsdrivende ikke har en chance for at vide, hvornår de 14-dages fortrydelsesret begynder at løbe.

Yderligere anbefaler DI at slette en eksisterende ubalanceret bestemmelse i forbrugerrettighedsdirektivet omhandlende konsekvenserne for erhvervsdrivende ved ikke at overholde de formelle krav om at udlevere standardfortrydelsesformularen (direktivets bilag 1). Selv hvis den erhvervsdrivende tydeligt har gjort forbrugeren opmærksom på de 14-dages fortrydelsesret, vil manglende fremsendelse af standardfortrydelsesformularen indebære at fortrydelsesretten udvides til 1 år og 14 dage, og forbrugeren skal ikke betale for en eventuel værdiforringelse af varen.

9. Forhandlingssituationen

Der har været afholdt en række møder i EU arbejdsgruppen for forbrugerbeskyttelse og –information. Formålet med de første møder har været at give medlemsstaterne mulighed for at stille opklarende spørgsmål til direktivforslagets indhold.

Overordnet støtter medlemsstaterne Kommissionens intentioner om en bedre anvendelse og håndhævelse af EU-forbrugerreglerne, samt en modernisering af reglerne i overensstemmelse med udviklingen på det digitale område.

Forhandlingerne i rådsregi har i særdeleshed omhandlet sanktionsbestemmelsen, dual quality of products og individuelle retsmidler til forbrugerne. Derudover har der været et stort fokus på at sikre ensartethed i definitionerne og terminologien mellem direktivforslaget om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold og de ændringer, der foreslås indført i forbrugerrettighedsdirektivet.

Medlemslandene har overordnet set været positive i forhold til sanktionsbestemmelsen. Der har dog været et bredt ønske om at foretage en række ændringer i listen over vejledende kriterier, som medlemslandene kan lægge vægt på ved fastsættelse af sanktionsniveauet. Med seneste kompromisforslag lægges der op til, at det præciseres, at kriterierne alene er vejledende. Derudover foreslås nogle af kriterierne i Kommissionens oprindelige forslag justeret og slettet bl.a. ud fra hensynet til medlemslandenes mulighed for at anvende kriterierne i praksis. Det handler blandt andet om antallet af berørte forbrugere, der kan være svært at vide i praksis. Det samme gælder hvorvidt overtrædelsen er

blevet begået forsætligt eller uagtsomt. Yderligere foreslåes det af seneste kompromisforslag, at den erhvervsdrivendes årlige omsætning slettes som kriterium.

Med seneste kompromisforslag forslås bestemmelsen om hensyn bag medlemsstaternes fordeling af indtjening fra bøder slettet. Denne bestemmelse har mødt stor modstand blandt medlemsstaterne, heriblandt fra Danmark.

I forhold til erhvervsdrivendes oplysningsforpligtelser forud for indgåelse af en fjernsalgsaftale med en forbruger, lægges der i seneste kompromisforslag op til, at det skal være obligatorisk for den erhvervsdrivende at oplyse e-mail og telefonnummer. Denne ændring er tilføjet efter ønske fra et flertal af medlemslandene. Baggrunden for ændringen er, at forbrugerne skal kunne kontakte den erhvervsdrivende via telefon og e-mail, selvom den erhvervsdrivende også anvender andre kommunikationsmidler.

I forhold til spørgsmålet om dual quality of products har forhandlingerne vist en klar opdeling, hvor hovedsageligt øst- og centraleuropæiske medlemslande støtter forslaget, mens de vesteuropæiske medlemslande stiller sig kritiske og efterlyser yderligere data for problemets omfang. Under forhandlingerne er det blevet præciseret, at forslaget alene vedrører varer og ikke tjenesteydelser.

På den ene side har der været støtte til formålet om at styrke forbrugerbeskyttelsen og håndhævelsen af reglerne, ved at giveforbrugerne adgang til at ophæve en kontrakt og kræve erstatning, for virksomheders urimelige handelspraksis. På den anden side har flere medlemsstater har dog peget på, at de medlemstater allerede har passende retsmidler til at beskytte forbrugerne, og at bestemmelsen derfor er unødvendig.

Derudover har ingen medlemsstater ønsket nærmere regulering af erstatningsbetingelserne på EU-niveau, da det anses for at høre under medlemsstatskompetence. Derfor lægges der i seneste kompromisforslag op til at præcisere, at medlemsstaterne selv kan fastsætte betingelserne for henholdsvis at ophæve en kontrakt eller kræve erstatning. Flere medlemsstater har i den forbindelse henvist til, at det efter forbrugerkøbsdirektivet kræves, at en mangel er væsentlig før forbrugeren kan ophæve en aftale.

Forslagene om at ophæve returretten for brugte varer samt forpligtelsen til at refundere købesummen til forbrugeren, inden den erhvervsdrivende har modtaget varerne retur fra forbrugeren, møder stor modstand fra de fleste medlemsstater. Med seneste kompromisforslag foreslås disse to bestemmelser slettet på baggrund af drøftelser, der har været i rådsarbejdsgruppen, hvor et flertal af medlemslandene ønsker disse forslag slettet.

Medlemsstaterne har overordnet set været positive i forhold til bestemmelserne om beskyttelse af forbrugernes legitime interesser vedrørende særlige aggressive og vildledende former for markedsføring i forbindelse med dørsalg og kommercielle udflugter. Flere medlemslande, inklusiv Danmark, har dog udtrykt bekymring i forhold til direktivforslagets betydning for medlemsstaternes mulighed for at opretholde nationale regler om uanmodet henvendelser, der har et bredere anvendelsesområde, end der lægges op til i forslaget.

Med seneste kompromisforslag foreslås reglerne om oplysningsforpligtelser om rangorden af tilbud, som forbrugere præsenteres for, når de søger på online søgeflader, herunder online markedspladser, samlet i direktivet om urimelig handelspraksis. Derudover tilføjes der nye regler om oplysningsforpligtelser for erhvervsdrivende, der giver adgang til brugeranmeldelser af produkter.

Det rumænske formandskab vil søge at opnå en generel indstilling på rådsmødet (konkurrenceevne – industri og indre marked) den 18. februar 2019.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter intentionerne om at sikre en bedre integration af det digitale indre marked ved at fjerne de barrierer, der forhindrer forbrugere i at købe på tværs af grænser og virksomhederne i at sælge på tværs af grænser. Det styrker rammerne for samspillet mellem forbrugere og virksomheder og er med til at skabe velfungerende markeder, vækst og høj forbrugervelfærd. ***Derfor støtter regeringen forslaget formål om en bedre anvendelse og håndhævelse af EU-forbrugerreglerne, samt en modernisering af reglerne i overensstemmelse med udviklingen på det digitale område.***

Det er en vigtig prioritet for regeringen, at forbrugerbeskyttelsen sikrer den rette balance mellem hensynet til den erhvervsdrivende og forbrugeren. ***Derfor arbejder regeringen for*** forslaget om at opdatere og modernisere krav til virksomheder om oplysningsforpligtelser til forbrugere. Regeringen arbejder for afskaffelsen af reglerne om, at den erhvervsdrivende forpligtes til at acceptere fortrydelsesretten ved online køb af en vare, hvis en forbruger har brugt en vare mere, end hvad der kunne forventes afprøvet i en fysisk butik. ***Derudover arbejder regeringen for*** afskaffelsen af den erhvervsdrivendes forpligtelse til at refundere købesummen til forbrugeren, før den erhvervsdrivende har modtaget varen retur fra forbrugeren.

Det har længe været en dansk prioritet, at dørsalg ikke skal være tilladt. ***Regeringen arbejder derfor for, at det er muligt for medlemslandene at forbyde dørsalg og opretholde nationale regler om uanmodet henvend-***

delse samt, at forslaget i tilstrækkelig grad begrænser, hvornår erhvervsdrivende i andre tilfælde må rette uanmodet henvendelse til forbrugerne.

Forbrugere handler i stadig stigende omfang på online markedspladser og platforme. *Regeringen lægger vægt på, at der skal sikres mere gennemsigtighed på online markedspladser og platforme, så det bliver klart for forbrugerne, hvorvidt sælger er erhvervsdrivende eller forbruger, og derved om EU's forbrugerlovgivning finder anvendelse for aftalen eller ej.* Regeringen mener, at kravene til online *markedspladser skal være lig* de krav, som stilles i artikel 5 i forslag til forordning om erhvervsdrivende og online platforme¹⁴. *Det er dog vigtigt at den erhvervsdrivendes oplysningsforpligtelse ikke bliver uforholdsmæssig byrdefuld.*

Regeringen *støtter forslaget om at indføre fælles vejledende kriterier for pålæggelse af sanktioner. I forhold til overtrædelser, der involverer flere medlemsstater, arbejder regeringen for, at sanktioner skal være mærkbare og have forebyggende effekt,* men er, som udgangspunkt skeptisk over for, at medlemslandene forpligtes til at fastsætte et *niveau for bøder, uden at kunne tilpasse dette til det øvrige nationale strafniveau. Direktivforslagets sanktionsbestemmelser er imidlertid afgrænset til særlige situationer og er ikke til hinder for, at bøder, der pålægges i medfør af forslaget, kan tilpasses til det nationale bødeniveau, så længe den maksimale bødestørrelse mindst svarer til en nærmere bestemt procentdel af virksomhedens omsætning. Regeringen finder det samtidig positivt, at forslagets fælles kriterier for pålæggelse af sanktioner er vejledende.*

Regeringen er skeptisk over for, at medlemsstaterne skal tage hensyn til forbrugernes generelle interesser, når indtjeningen fra bøder skal fordeles og lægger vægt på, at der ikke fastsættes regler herom.

Med forslaget lægges der også op til, at medlemslandene skal sikre, at forbrugerne kan ophæve en kontrakt eller kræve erstatning for virksomheders urimelige handelspraksis. Regeringen støtter formålet med forslaget, som er at styrke forbrugerbeskyttelsen og øge den private håndhævelse af reglerne.

I Danmark har forbrugerne i dag adgang til i nogle situationer at ophæve en kontrakt efter reglerne i købeloven og aftaleloven. Vi har således allerede regler, der har til formål at sikre forbrugerne i aftaler, der indgås med erhvervsdrivende. Det er vigtigt at reglerne i direktivet sikrer, at der er en balance mellem hensynet til forbrugerne på den ene side og hensynet til de erhvervsdrivende på den anden. Regeringen lægger derfor vægt på, at regler om at forbrugeren har ret til at ophæve en kontrakt som følge af en erhvervsdrivendes urimelige handelspraksis er i tråd med de eksisterende regler i købeloven.

---

¹⁴ jf. KOM (2018) 238

Forbrugerne kan også allerede i dag kræve erstatning for overtrædelser af markedsføringsloven, hvis dansk rets almindelige erstatningsbetingelser er opfyldt. Det fremgår af markedsføringsloven. Vi har således også allerede en fornuftig ramme i Danmark i forhold til erstatning. Regeringen mener ikke, at der bør vedtages særlige erstatningsregler vedrørende urimelig handelspraksis, som adskiller sig fra dansk rets almindelige erstatningsbetingelser. Regeringen ønsker bl.a. ikke at forbrugerne skal kunne få ret til erstatning for ikke-økonomiske tab. Regeringen lægger derfor vægt på, at det præciseres, at medlemsstaterne kan fastsætte betingelserne for, at forbrugere, der lider skade som følge af urimelig handelspraksis, kan opnå erstatning.

Endelig stiller regeringen sig skeptisk over for behovet for regulering på området for produkter, som umiddelbart markedsføres som identiske i forskellige medlemsstater, men som i forhold til sammensætning og karakteristika er forskellige (Dual Quality of products) og vil derfor arbejde for, at bestemmelsen tages ud af forslaget, således at problemstillingen kan blive undersøgt nærmere, inden man evt. fremsætter forslag til regler for området.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. maj 2018.

Betydningen af kunstig intelligens (KI) for EU's industri

Nyt notat

1. Resume

Der forventes en drøftelse af betydningen af kunstig intelligens (KI) for EU's industri på baggrund af en præsentation ved Formandskabet og Kommissionen.

Kommissionen har i 2018 taget en række skridt med henblik på at styrke den teknologiske og industrielle kapacitet samt anvendelsen af kunstig intelligens i EU. Kommissionen har senest i december 2018 præsenteret en meddelelse om en koordineret plan for kunstig intelligens som opfølgning på Kommissionens meddelelse fra april 2018 om kunstig intelligens for Europa.

Regeringen er generelt positivt stemt over for Kommissionens tilgang til kunstig intelligens og til formålet med kunstig intelligens-handlingsplanen, som indeholder en række initiativer, der er relevante for danske virksomheder og myndigheder.

Regeringen lægger vægt på, at de konkrete initiativer, Kommissionen foreslår i sin handlingsplan, finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget og ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

2. Baggrund

Der forventes en drøftelse af betydningen af kunstig intelligens (KI) for EU's industri på baggrund af en præsentation ved Formandskabet og Kommissionen. Kommissionen har i 2018 taget en række skridt med henblik på at styrke den teknologiske og industrielle kapacitet samt anvendelsen af kunstig intelligens i EU.

Kommissionen offentliggjorde den 7. december 2018 meddelelsen "Koordineret plan for kunstig intelligens" (KOM(2018) 795). Meddelelsen, som er modtaget i dansk sprogversion den 7. december 2018, udpeger syv overordnede områder, hvor EU-medlemsstaterne bør koordinere deres indsatser med henblik på at maksimere udbyttet af kunstig intelligens. Selve den koordinerede plan for kunstig intelligens indgår som bilag til meddelelsen.

Meddelelsen kommer som opfølgning på Kommissionens meddelelse "Kunstig intelligens for Europa" (KOM(2018) 237) fra april 2018, der

lagde op til udarbejdelsen af en koordineret plan for kunstig intelligens med inddragelse af medlemsstaterne.

Begge ovennævnte meddelelser kommer som opfølgning på Kommissionens meddelelse ”*En strategi for et digitalt indre marked i EU*” (KOM(2015) 192) fra maj 2015. I maj 2017 offentliggjorde Kommissionen sin midtvejsevaluering af strategien (KOM(2017) 228). Evalueringen understregede behovet for at bygge på Europas videnskabelige og industrielle styrker samt på sine innovative nyetablerede virksomheder for at være i en førende position inden for udviklingen af kunstig intelligens-teknologier, -platforme og -applikationer.

I forlængelse af evalueringen opfordrede Det Europæiske Råd i oktober 2017 Kommissionen til at foreslå en europæisk tilgang til kunstig intelligens inden januar 2019.

Den koordinerede plan for kunstig intelligens målretter og omprioriterer således indsatsen i EU i eksisterende initiativer i 2019 og 2020 og derudover lægges linjen for de kommende programmer på AI-området. Finansiering af handlingsplanen henhører således, frem til afslutningen af denne flerårige budgetperiode, fra allerede eksisterende initiativer som bl.a. Horisont 2020, Den Europæiske Investeringsfond, European Innovation Council, ECSEL og Connecting Europe Facility.

I den kommende flerårige budgetperiode 2021-2027 (MFF) forslår Kommissionen at opprioritere området for kunstig intelligens i programmer som Digitalt Europa og Horisont Europa.

Parallelt med udarbejdelsen af forslaget til en koordineret plan for kunstig intelligens i EU fremsatte Kommissionen den 6. juni 2018 forslag til forordning om programmet for et digitalt Europa (DEP) for perioden 2021-2027 (KOM(2018) 434). Programmet er et af flere underliggende sektorretsakter til Kommissionens overordnede forslag til EU's kommende flerårige finansielle ramme (MFF) for perioden efter 2020. Kommissionen foreslår at afsætte en samlet budgetramme på 8,2 mia. EUR (2018-priser) til programmet i den kommende MFF, herunder 2,2 mia. EUR til tiltag i relation til kunstig intelligens.

3. Formål og indhold

I Kommissionens meddelelse om kunstig intelligens for Europa (KOM(2018) 237) fra den 25. april 2018 sætter Kommissionen retningen for det fremtidige arbejde med kunstig intelligens i Europa. Meddelelsen udpeger tre områder, hvor der foreslås en koordineret indsats, hvis EU skal kunne udnytte det fulde potentiale ved AI: 1) øgede investeringer i kunstig intelligens og bedre adgang til data; 2) forebyggelse af socioøkonomiske

udfordringer, der kan opstå i forbindelse med udbredelsen af kunstig intelligens; og 3) sikring af en stærk etisk og juridisk ramme for anvendelsen af kunstig intelligens.

I forlængelse af meddelelsen fra april fremsatte Kommissionen den 7. december 2018 meddelelse om en koordineret plan for kunstig intelligens (KOM(2018) 795). Meddelelsen udpeger syv områder, hvor der foreslås en koordineret indsats, hvis EU skal kunne udnytte det fulde potentiale ved kunstig intelligens: 1) Fælles mål og supplerende tiltag, 2) Mod et europæisk offentlig-privat partnerskab inden for kunstig intelligens og flere midler til nystartede virksomheder og innovative små og mellemstore virksomheder, 3) Styrkelse af ekspertise i troværdige kunstig intelligens-teknologier og bred udbredelse, 4) Tilpasning af lærings- og uddannelsesprogrammer og -systemer, så samfundet bliver mere parat til kunstig intelligens, 5) Opbygning af det europæiske dataområde, som er nødvendigt for kunstig intelligens i Europa, herunder for den offentlige sektor, 6) Udvikling af etiske retningslinjer med et globalt perspektiv, som sikrer innovationsvenlige retlige rammer og 7) Sikkerhedsrelaterede aspekter af kunstig intelligens-applikationer og -infrastruktur og den internationale sikkerhedsdagsorden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Ikke relevant

8. Høring

Der er ikke gennemført en høring med henblik på drøftelsen. Der kan dog henvises til høringssvarene i regeringens grund- og nærhedsnotater vedrørende henholdsvis Kommissionens meddelelse om kunstig intelligens for Europa (KOM(2018) 237) fra den 25. april 2018 samt Kommissionens meddelelse om en koordineret plan for kunstig intelligens (KOM(2018) 795) fra den 7. december 2018.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positivt stemt over for Kommissionens tilgang til kunstig intelligens og til formålet med kunstig intelligens-handlingsplanen, som indeholder en række initiativer, der er relevante for danske virksomheder og myndigheder.

Regeringen lægger vægt på, at konkrete initiativer, Kommissionen foreslår i sin handlingsplan, finansieres via omprioriteringer inden for EU's budget og ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Regeringen hilser særligt Kommissionens fokus på etisk anvendelse af kunstig intelligens velkommen og lægger vægt på, at der udformes konkrete initiativer og at de kommende europæiske rammer for etisk og forsvarelig dataanvendelse udformes således, at de bliver et konkurrenceparameter for danske og europæiske virksomheder. I forhold til de juridiske rammer for kunstig intelligens vil regeringen arbejde for, at den europæiske lovgivning kan håndtere udfordringerne ved anvendelsen af kunstig intelligens-baserede produkter og løsninger, og at der er klarhed om reglerne.

Regeringen tilslutter sig Kommissionens ambition om at sikre effektiv adgang til data på standardiseret vis. Regeringen lægger vægt på, at it-infrastrukturer mv. anvendes gennemgående på tværs af Kommissionens tiltag. Regeringen støtter desuden Kommissionens arbejde med at frem-

sætte principper for datadeling mellem virksomheder med henblik på at fremme datadreven innovation.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotater vedrørende henholdsvis Kommissionens meddelelse om kunstig intelligens for Europa (KOM(2018) 237) fra den 25. april 2018 samt Kommissionens meddelelse om en koordineret plan for kunstig intelligens (KOM(2018) 795) fra den 7. december 2018.

Rådskonklusioner om handlingsplanen for kunstig intelligens

Nyt notat

1. Resume

Formandskabet har sat et punkt om rådskonklusioner om handlingsplanen for kunstig intelligens (AI) på dagsordenen for rådsmødet.

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner vedrørende Kommissionens koordinerede plan for kunstig intelligens, der ventes drøftet mhp. vedtagelse på rådsmødet. Derudover ventes en generel drøftelse af hovedelementerne i rådskonklusionerne.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 7. december 2018 meddelelsen ”Koordineret plan for kunstig intelligens” (KOM(2018) 795). Meddelelsen, som er modtaget i dansk sprogversion den 7. december 2018, udpeger syv overordnede områder, hvor EU-medlemsstaterne bør koordinere deres indsatser med henblik på at maksimere udbyttet af kunstig intelligens (AI). Selve den koordinerede plan for AI indgår som bilag til meddelelsen.

Meddelelsen kommer som opfølgning på Kommissionens meddelelse ”Kunstig intelligens for Europa” (KOM(2018) 237) fra april 2018, der lagde op til udarbejdelsen af en koordineret plan for AI med inddragelse af medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Formandskabet har som opfølgning på Kommissionens meddelelse og den koordinerede handlingsplan for kunstig intelligens udarbejdet udkastet til rådskonklusioner.

Rådskonklusionerne hilser Kommissionens koordinerede plan for kunstig intelligens velkommen.

Rådskonklusionerne fokuserer endvidere på:

- at styrke udviklingen og brugen af AI i EU bl.a. ved at øge investeringerne og promovere udvikling af AI-applikationer;
- at skabe stærke synergier mellem AI og EU's rumprogram;
- vigtigheden af små og mellemstore virksomheder i forhold til bred udrulning af AI;

- vigtigheden af at mere data gøres tilgængeligt til brug for AI;
- mangel på kvalificeret arbejdskraft inden for IKT og AI;
- behovet for udveksling af bedste praksis mellem medlemsstaterne mhp. tiltrækning af talent;
- potentialet i brugen af AI også i den offentlige sektor;
- de mulige konsekvenser af AI på arbejdsmarkedet;
- vigtigheden af etiske retningslinjer for udvikling og brug af AI;
- vigtigheden af at koordinere indsatserne på tværs af medlemsstaterne;
- intentionen om at alle medlemsstater udvikler nationale strategier for AI;
- Konkurrenceevnerådets horisontale rolle i forhold til at udbrede industriel konkurrenceevne på tværs af alle EU's policy områder herunder i forhold til AI.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådskonklusionerne har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet, eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

EU-formandskabets udkast til rådskonklusioner har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger 11. januar 2019. Der er indkommet hørings-svar fra Dansk Industri (DI), Dansk Metal, Finans Danmark og Kommunernes Landsforening. De indkomne bemærkninger sammenfattes nedenfor.

Dansk Industri (DI) er enig i budskabet om, at den mest hensigtsmæssige måde at udvikle kunstig intelligens i en europæisk kontekst er gennem et konsekvent fokus på forskning, innovation samt tilvejebringelse af de nødvendige supercomputere. Vedblivende fokus på disse elementer vil skabe grobund for den videre udvikling af kunstig intelligens "Made in Europe" og vil sikre EU's globale konkurrencedygtighed.

DI konstaterer med tilfredshed, at der lægges op til et tæt samarbejde mellem EU, medlemsstater og den private sektor for at sikre, at de forskellige indsatser inden for kunstig intelligens arbejder i samme retning.

DI opfordrer Kommissionen til at gennemføre en udførlig undersøgelse af, hvorvidt EU's regler nuværende regler på området afspejler den nye digitale virkelighed med særligt henblik på kunstig intelligens. Her bør ny lovgivning kun indføres ved "betragtelige" mangler i eksisterende lovgivning. DI ser positivt på adresseringen af cybersikkerhed og etiske retningslinjer for brug af kunstig intelligens, da digital tillid er vigtig for udviklingen af den digitale økonomi i EU. DI havde gerne set, at den regulering af dataanvendelse, som særligt GDPR og arbejdet med en ny e-Privacy-lovgivning er udtryk for, var adresseret i planen, da disse er vigtige for tilliden til digitaliseringen og håndhævelsen af individuelle grundrettigheder.

DI havde også gerne set, at planen havde yderligere fokus på håndtering af andre digitale udfordringer, der får nye dimensioner ved anvendelse af KI, f.eks. ejerskab til data og algoritmer. DI byder endvidere konklusionernes fokus på digitale kundskaber velkommen, hvor opkvalificering og uddannelse af medarbejdere på tværs af sektorer i brugen af nye teknologier bør have en fremtrædende rolle i EU's næste flerårige budget. Her finder DI midlerne bevilget til dette i Digital Europe-programmet utilstrækkeligt og foreslår midler fra den Europæiske Socialfond og den Europæiske Regionale Udviklingsfond til at indfri EU's ambitiøse uddannelsesrelaterede målsætninger.

Dansk Metal støtter fokuset på at integrere kunstig intelligens i en industristrategi for Europa og har ydermere per januar 2019 lanceret et katalog med ti forslag til at styrke industrien og produktionsarbejdspladser i EU. Dansk Metal opfordrer den danske regering til at arbejde for flere af disse

forslag i regi af Kommissionens Handlingsplan og en kommende industristrategi på europæisk niveau, særligt med fokus på at understøtte implementeringen af KI ind i små – og mellemstore virksomheder. Her peger Dansk Metal på skattemæssige incitamenter til europæiske virksomheder, som flytter produktion hjem til Europa, samt at Europa-Kommissionen bør tage yderligere tiltag til at fremme brugen af robot – automationsløsninger

Finans Danmark efterlyser, at rådskonklusionerne adresserer den underliggende infrastruktur, der er en forudsætning for KI - bredbånd, cloud computing og andet. Derudover er det også Finans Danmarks ønske, at arbejdet med at præcisere og balancere guidelines bør fortsætte efter at Kommissionens Højniveauekspertgruppe for KI har afleveret den første version af sine dataetiske retningslinjer til udvikling og anvendelse af KI. For at tydeliggøre, at dette første udkast primært skal betragtes som en start på en længere proces og for at understrege, at guidelines er et levende dokument,

Kommunernes Landsforening (KL) anerkender Det Europæiske Råds bemærkninger til kommissionens udkast til handlingsplan. I kommunerne har man også opmærksomheden rettet mod de muligheder for at yde god og nær samt effektiv service som kunstig intelligens og automatisering kan give. KL og kommunerne følger udviklingen af anvendelsen af og markedet for KI løsninger nøje, særligt med henblik på de muligheder, der er for at udvikle den kommunale sektor og løse nogen af de udfordringer vi har her. Det er f.eks. stigende udgifter til børne-, ældre- og sundhedsområdet, som følge af den demografiske udvikling. KL finder, at der er brug for samarbejde mellem de offentlige aftagere og markedet om, udvikling af løsninger til det offentlige. KL ser samtidig behov for at, at kommunerne som indkøbere kan fokusere på at stille de rette krav til løsningerne, så det er realistisk at løsningerne bliver taget i brug og kan høste gevinster.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Udkastet til rådskonklusioner har været drøftet i rådets arbejdsgruppe for konkurrenceevne og vækst. Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til rådskonklusionernes overordnede formål, herunder fokuset på etisk anvendelse af kunstig intelligens og på udrulning af kunstig intelligens til SMV'er, da disse både skal udvikle og drage nytte af teknologierne. I rådsarbejdsgruppen har der også været drøftelser af prioritering af sektorer i udviklingen af AI. Her har størstedelen af medlemslandene

modsat sig at opstille en sektorliste, men ser gerne en nævnelse af gode eksempler til inspiration for andre sektorer.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter overordnet udkastet til rådskonklusioner om Kommissionens handlingsplan for kunstig intelligens.

Regeringen lægger vægt på, at rådskonklusionerne ikke foregriber forhandlingerne om den kommende flerårige finansielle ramme for perioden efter 2020, idet regeringens hovedprioritet for MFF-forhandlingerne er at realisere et samlet udgiftsniveau svarende til 1,00 pct. af EU27's BNI.

Regeringen hilser særligt konklusionernes fokus på etisk anvendelse af kunstig intelligens velkommen og arbejder for, at de kommende europæiske rammer for etisk og forsvarlig dataanvendelse udformes således, at de bliver et konkurrenceparameter for danske og europæiske virksomheder.

Regeringen finder det positivt, at der sættes fokus på og investeres i at styrke højtudviklede digitale færdigheder, idet det dog bemærkes, at medlemsstaterne har hovedansvaret for denne opgave.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg har modtaget grund- og nærhedsnotater vedrørende henholdsvis Kommissionens meddelelse om kunstig intelligens for Europa (KOM(2018) 237) fra den 25. april 2018 samt Kommissionens meddelelse om en koordineret plan for kunstig intelligens (KOM(2018) 795) fra den 7. december 2018.

Konkurrenceevnetjek: Det indre marked i en verden i forandring: Et unikt aktiv med behov for fornyet politisk engagement

Nyt notat

1. Resumé

Rådet (konkurrenceevne) vil drøfte det såkaldte konkurrenceevnetjek.

Konkurrenceevnetjekket ventes at fokusere på den nuværende status for det indre marked i lyset af de pågående refleksioner om, hvordan det indre markeds fremtid vil være samt vigtigheden af det indre marked for Europas globale konkurrenceevne.

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet og dels at give rådsmøderne et mere horisontalt tværgående præg.

2. Baggrund

Det nuværende rumænske formandskab har sat det såkaldte konkurrenceevnetjek på dagsordenen rådsmødet (konkurrenceevne) den 18. februar 2019 til drøftelse.

Konkurrenceevnetjekket indebærer for det første, at Rådet – på baggrund af en præsentation fra Kommissionen – drøfter den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen. Derudover kan ministrene diskutere konkrete sager på tværs af alle politikområder, der ventes at have væsentlige konsekvenser for EU's konkurrenceevne.

Debatforummet blev indført ved rådsmødet (konkurrenceevne) den 1. oktober 2015 og er generelt blevet godt modtaget af medlemsstaterne.

Det ventes, at konkurrenceevnetjekket på rådsmødet den 18. februar 2019 vil omhandle det indre markeds fremtid i lyset af den internationale konkurrence. Udgangspunktet for drøftelsen ventes at være meddelelse 'Det indre marked i en verden i forandring: Et unikt aktiv med behov for fornyet politisk engagement' (KOM (2018) 772), som Kommissionen på opfordring fra bl.a. den danske regering offentliggjorde 22. november 2018.

Denne meddelelse fokuserer på betydningen af en række forskellige elementer, for at sikre Europas fremtidige konkurrenceevne, men indeholder ingen lovgivningsinitiativer. Disse elementer er først og fremmest at sikre en effektiv håndhævelse af eksisterende regelsæt samt en opfordring til Rådet og Europa-Parlamentet om at færdigbehandle og vedtage 44 ud af 67 forslag fra indre markedsstrategien fra 2015, som endnu ikke er fæ-

digbehandlet. Derudover indeholder meddelesen en opfordring til et fornyet politisk engagement på det indre marked, og at Det Europæiske råd afholder en større strategisk drøftelse om fremtidens indre marked.

3. Formål og indhold

Formålet med konkurrenceevnetjekket er dels at skabe en mere åben og spontan debat i Rådet (konkurrenceevne) og dels at give Rådet et mere tværgående indblik i de problemstillinger og sager, der har væsentlig betydning for konkurrenceevnen i EU.

Kommissionen ventes at indlede konkurrenceevnetjekket med en præsentation af den nuværende status for det indre marked med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om det indre marked fra 22. november 2018 og de pågående refleksioner herom. Der ventes ikke at være skriftlige diskussionsoplæg forud for drøftelsen. Ministrene forventes derfor at reagere på præsentationerne med korte, spontane indlæg.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Ikke relevant i denne sammenhæng.

Økonomiske konsekvenser

Ikke relevant i denne sammenhæng.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Ikke relevant i denne sammenhæng.

8. Høring

Sagen skal ikke sendes i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt har de øvrige lande været positive over for konkurrenceevnetjekket som debatform. Det er overordnet enighed blandt medlemsstaterne om, at der er behov for at imødekomme udfordringerne for det indre marked og videreudvikle det. Særligt bliver behovet for en holistisk tilgang fremhævet af størstedelen af medlemsstaterne, om end der forskellige forståelser af, hvad der mener hermed. Dog er der særligt enighed om, at skelnet mellem det digitalt og det 'analoge' indre marked ikke er hensigtsmæssigt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at Rådet (konkurrenceevne) bør spille en vigtig rolle i forhold til at fremme EU's indre marked og i forhold til at forbedre konkurrenceevnen generelt.

Regeringen støtter en mere åben og spontan drøftelse af den generelle økonomiske udvikling i EU og konkurrenceevnen på tværs af alle politikområder under hensyntagen til arbejdsfordelingen i Rådet.

Regeringen er positiv overfor og har efterspurgt, at Kommissionen har fokus på, hvad det indre marked vil møde af udfordringer i fremtiden. Ligeledes er regeringen også positiv overfor Kommissionens ambition om et fornyet politisk engagement til det indre marked. Regeringen har sammen med flere ligesindede lande efterspurgt meddelelsen og presser desuden på for, at det indre marked, som har stor betydning for dansk og europæisk økonomi optimeres, og at det bliver en central prioritet for den kommende Kommission.

Dette specielt i lyset af den merværdi som det indre marked har skabt for Danmark, som det for nyligt blev afdækket i Erhvervsministeriets rapport om det indre marked, som blev offentliggjort den 27. september 2018. Heri fremgår det, at Danmarks BNP er 5 pct. (svarende til 100 mia. kr.) højere, end det ville have været, hvis Danmark handlede på baggrund af de almindelige frihandelsprincipper. Derudover er reallønnen knap 10 pct. højere svarende til en årlig stigning på knap 63.000 kr. for en LO-familie.

Endvidere hilser regeringen Kommissionens meddelelse om det indre marked markked og opfordringen om et fornyet politisk engagement i forhold til det indre marked velkommen. Regeringen arbejder for, at dette drøftes af Det Europæiske Råd i foråret 2019 med henblik på at præge den kommende Kommissions arbejde. Dansk økonomi har stor gavn af

det indre marked. EU's indre marked stiller vores virksomheder bedre og gør vores borgere rigere. Takket være det indre marked kan danske virksomheder handle frit – med adgang til 500 mio. forbrugere. Derfor støtter regeringen også Kommissionens ambition om at skabe et mere velfungerende indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder og at der gøres tiltag til at fremtidssikre det indre marked således konkurrenceevnen for Europæiske virksomheder styrkes..

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Konkurrenceevnetjekket blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 23. november 2018 forud for rådsmødet den 29. november. 2018.

Grund- og nærhedsnotat på Kommissionens meddelelse *'Det indre marked i en verden i forandring: Et unikt aktiv med behov for fornyet politisk engagement* blev oversendt til Folketinget den 17. december 2018.

Meddelelse fra Kommissionen: ”En ren plan for alle – En europæisk strategisk og langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi”

KOM(2018) 773

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 28. november 2018 offentliggjort en meddelelse om et udspil til en europæisk strategisk langsigtet vision for en fremgangsrig, moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi.

Kommissionens udspil har til hensigt at sætte en retning og skabe en vision for, hvordan EU på lang sigt skal gennemføre en grøn omstilling på linje med Paris-aftalen. Udspillet skal samtidig fungere som et analytisk grundlag for fremtidige politiske drøftelser ved at fremvise forskellige scenarier for EU frem mod 2050. Kommissionen lægger op til, at udspillet skal danne rammen for den langsigtede lavemissionsstrategi, som EU skal levere til FN's rammekonvention om klimaforandringer, UNFCCC, i henhold til Paris-aftalen senest i 2020.

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen. Klimaforskningen viser, at verden skal nå en balance mellem udledninger og optag af drivhusgasser i midten af århundredet, hvis man fortsat skal have en mulighed for at nå Parisaftalens langsigtede temperaturmål. Derfor vil regeringen arbejde for, at Danmark og EU når netto-nuludledning senest i 2050. Regeringen finder, at det er vigtigt, at EU er med til at lede vejen og viser, at udviklingen mod et klimaneutralt samfund går hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi, der understøtter vækst og beskæftigelse.

Det rumænske formandskab har sat udspillet på dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet den 18. februar 2019 til politisk drøftelse.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd opfordrede den 22. marts 2018 Europa-Kommissionen til senest i første kvartal 2019 under hensyntagen til de nationale planer at fremlægge et forslag til en strategi for langsigtet reduktion af drivhusgasemissioner i EU i overensstemmelse med Paris-aftalen.

Kommissionen har den 28. november 2018 offentliggjort en meddelelse om et udspil til en europæisk strategisk langsigtet vision for en moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi, KOM(2018) 773.

Det rumænske formandskab har sat udspillet på dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet den 18. februar 2019 til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse sætter retning og skaber en vision for, hvordan EU på langt sigt skal gennemføre en grøn omstilling på linje med Paris-aftalen og nå netto-nuludledning i 2050. Meddelelsen er ledsaget af en dybdegående analyse. Meddelelsen har til hensigt at sætte rammen for den langsigtede lavemissionsstrategi, som EU skal levere til FN's rammekonvention om klimaforandring, UNFCCC, i henhold til Paris-aftalen senest i 2020.

Udspillet vision er, at EU skal nå netto-nuludledning af drivhusgasser i 2050 (være klimaneutral). Det vil sige, at EU ikke skal udlede flere drivhusgasser, end der optages i 2050. Det fremhæves i udspillet, at EU står overfor en stor opgave, som dog samtidig rummer store muligheder for en retfærdig og omkostningseffektiv omstilling til gavn for EU's borgere, virksomheder og økonomi som helhed. Udspillet indeholder syv strategiske byggesten for EU's vej til en klimaneutral økonomi:

- 1) Maksimering af fordelene ved energieffektivitet, herunder energineutrale bygninger
- 2) Maksimering af anvendelsen af vedvarende energi og af elektricitet til fuldt ud at dekarbonisere Europas energiforsyning
- 3) Udnyttelse af ren, sikker og forbundet mobilitet
- 4) En konkurrencedygtig EU-industri og den cirkulære økonomi som vigtig katalysator for reduktion af drivhusgasemissionerne
- 5) Udvikling af en passende intelligent netværksinfrastruktur og sammenkoblinger
- 6) Fuld udnyttelse af bioøkonomiens fordele og etablering af vigtige kulstofdræn
- 7) Håndtering af de resterende CO₂-emissioner med CO₂-opsamling og -lagring.

Udspillet rummer samtidig et analytisk grundlag for fremtidige politiske drøftelser, der hviler på otte scenarier frem mod 2050. De otte scenarier tager alle udgangspunkt i, at EU's allerede vedtagne politikker og mål frem mod 2030 indfries, hvilket omfatter en revision af EU's emissionshandelssystem, nationale mål for reduktion af drivhusgasemissioner, lovgivning til bevaring af EU's land- og skovdræn, de aftalte 2030-mål om energieffektivitet og vedvarende energi såvel som den foreslåede lovgiv-

ning om forbedring af CO₂-effektiviteten for biler og lastvogne. Med disse politikker og mål forventes reduktioner af drivhusgasemissionerne på omkring 45 pct. inden 2030 og omkring 60 pct. inden 2050.

Der tages i scenarierne frem mod 2050 udgangspunkt i eksisterende og i nogle tilfælde nye løsninger og teknologier, der skal anvendes i større skala og optimeres. Scenarierne har derudover hver sin vægtning af de syv strategiske byggesten og forskellige investeringsbehov.

I de første fem scenarier reduceres drivhusgasudledningerne med ca. 80 pct. i 2050 ift. 1990-niveauet med sigte på at holde temperaturstigningerne under 2 grader i henhold til Paris-aftalen. Det sjette scenarie reducerer drivhusgasudledningerne med 90 pct. i 2050 med sigte på Paris-aftalens 1,5-gradsmålsætning. De sidste to scenarier sigter på at holde temperaturstigningerne under 1,5 grader med målsætning om netto-nuludledning i 2050. Disse to baseres ligeledes på kendte og i nogle tilfælde nye teknologier samt videreudvikling af teknologiske løsninger, der kræver opskalering samt fokus på forskning og udvikling.

Af meddelelsen fremgår det, at alle scenarierne har det til fælles, at de kræver ambitiøse politiske tiltag og konkrete løsninger, markante offentlige og private investeringer og et massivt fokus på forskning og udvikling af lav- og nulemissionsløsninger. Kommissionen vurderer dog samtidig, at det vil kunne medføre økonomisk vækst i EU, forbedre konkurrenceevnen for europæiske virksomheder og dermed bidrage til jobs og en retfærdig omstilling for EU's borgere.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Energi-, Forsynings- og Klimapolitik den 29. november til 7. december 2018. Der er afgivet i alt otte høringssvar.

Dansk Energi støtter regeringens ambition om et klimaneutralt EU i 2050 og finder det positivt, at Kommissionen fremhæver elektrificering som den primære driver i energisystemet. Der er dog plads til forbedring i forhold til konkrete løsninger herfor, hvorfor Dansk Energi foreslår en elektrificeringsstrategi fra Kommissionen. Dansk Energi finder det bemærkelsesværdigt, at der i de otte scenarier ikke er en nævneværdig forskel på reduktion af drivhusgasser i 2020-2030, hvilket vurderes at skyldes konservative antagelser og datagrundlag i sammenligning med faktisk udmeldte markedspriser og data i Energistyrelsens teknologikatalog. De seneste udbud af vind og sol har vist et stort potentiale for yderligere reduktioner før 2030, hvis der strammes op i EU's kvotehandelssystem. Dansk Energi opfordrer regeringen til at bakke op om blandt andet Sverige og Holland, som ønsker at øge EU's CO₂-reduktionsmål i 2030 til 55 pct. Dansk Energi opfordrer desuden regeringen til at tage aktiv del i drøftelserne om etableringen af et CO₂-prisgulv på tværs af et stort antal europæiske lande, og bringe det i spil i forbindelse med de kommende drøftelser om, hvordan 2050 strategien kan implementeres, så der kan skabes tillid til, at markedet vil levere en CO₂-pris, der på sigt gør vedvarende energi til en bedre investering end fossil energi. Dansk Energi bakker desuden op om regeringens fokus på en forbedring af Kommissionens praksis omkring modellering af energisystemet – med særlig fokus på en

mere dynamisk proces, der i højere grad fanger den seneste udvikling på fx priser og performance af VE-anlæg. Dansk Energi støtter ligeledes Kommissionens fokus på at øge energieffektiviteten på tværs af Europa og finder, at gevinsten af energieffektiviseringer kan øges yderligere, hvis der i højere grad foretages en vurdering af, hvor og hvilke energibesparelser har den største klimaeffekt.

Dansk Industri (DI) er meget tilfreds med EU-Kommissionens udspil og den omfattende modelanalyse. DI har sammen med DI's nordiske søsterorganisationer fremlagt et fælles positionspapir med anbefaling om, at EU forfølger et langsigtet mål om klimaneutralitet i 2050 med tiltag, der understøtter udvikling af en omkostningseffektiv og markedsbaseret grøn økonomi. DI noterer med tilfredshed, at vedvarende energi og energieffektivisering i alle scenarier vil få en markant større rolle i EU's energisystem. Et markedsbaseret europæisk grundlag for klimaindsatsen med vel fungerende el- og gasmarkeder vil bidrage til at gøre teknologierne endnu mere konkurrencedygtige og bidrage til at gøre den danske indsats endnu mere omkostningseffektiv. DI opfordrer regeringen til at arbejde aktivt for at sikre bedst muligt samarbejde på tværs af medlemslandene mellem de mange aktører, der implementerer de politiske målsætninger. DI mener dertil også, at der fokuseres endnu mere på energieffektivisering og at få integreret bygningsmassen.

Landbrug & Fødevarer (L&F) er positive over for, at EU-Kommissionen lægger op til, at man på EU-niveau ønsker at være klimaneutral i 2050. L&F mener, at Danmark ikke kan gå enegang i den grønne omstilling, da der er brug for massive investeringer og internationale løsninger for at opnå klimaneutralitet i 2050. L&F foreslår, at der designes en separat landsektorsøjle for hele EU for at understøtte en klimaeffektiv landbrugssektor i EU, hvor EU's landbrugssektor får et fælles reduktionsmål, frem for den nuværende arkitektur med forskellige nationale og konkurrenceforvridende reduktionsmål. En sådan arkitektur vil bidrage til at sprede viden og klimaeffektiv teknologi på tværs af EU-lande og facilitere større investeringer i udvikling af viden, praksisser og teknologi, som skal være med til at opnå et klimaneutralt samfund. L&F mener, at den kommende reform af EU's fælles landbrugspolitik (CAP) kan være et vigtigt middel til at opnå drivhusgasreduktioner i landbruget. Det gælder specielt ved brug af de såkaldte 'eco-schemes', som kunne være i form af et certificeret program for klimaeffektiv landbrugsproduktion, der kunne give den enkelte landmand en incitamentsbetaling.

Dansk Byggeri er positiv over udspillet. Dansk Byggeri finder det særligt positivt, at energieffektivitet i alle strategiens scenarier spiller en nøglerolle. Derfor opfordrer Dansk Byggeri regeringen til at indtage en nøglerolle, når klimastrategiens vision skal realiseres, så visionen kan blive til konkret handling via regulering i de enkelte lande. Dansk Byggeri opfor-

drer til, at den danske regering arbejder for, at der i EU fastsættes bindende mål for energieffektivisering mod 2050.

Dansk Skovforening er overordnet set tilfreds med udspillet grundet den tydelige indtænkning af skove og træprodukter, mens der savnes en inkludering og ligestilling af forgasningsgas med biogas i udspillet beskrirende afsnit af de syv primære strategiske byggesten på vejen til en kulstofneutral økonomi. Dansk Skovforening mener, at træs forgasningsgas på lige fod med biogas kan være et kortsigtet alternativ til langdistance-transport og på den lidt længere bane indgå i et effektivt samspil med et stigende antal vindmøller og solceller til fremstilling af e-brændstoffer ved hjælp af elektrolyse. Både natur-, bio-, og forgasningsgas kan i samspil med brint bruges til at fremstille fremtidens e-brændstoffer.

Danske Maritime er enig i, at der skal iværksættes mere ambitiøse tiltag for at nå Parisaftalens temperaturmål, og selv om søtransport er den mest energieffektive og mindst klimabelastende transportform, skal skibsfartens nuværende CO₂-udslip nedbringes betydeligt. Dansk Maritime lægger vægt på indgåelse af internationale aftaler vedr. reduktion af skibsfartens CO₂-udledninger, da skibsfarten er global. Aftalerne bør som udgangspunkt indgå i FN's søfartsorganisation, IMO. Derudover skal der sættes ind over en bred front med hensyn til udvikling af forskellige nye teknologier, løsninger og brændsler samt videreudvikling af eksisterende løsninger. Det gælder fx alternative brændsler baseret på affaldsplast, biobrændsler og brint fremstillet fra gas eller ved spaltning af vand, metanol og andre alkoholer, som alle forventes at få en rolle indtil mere bæredygtige løsninger for skibsfarten er udviklet.

Danske Rederier hilser EU's lavemissionsstrategi velkommen som et væsentligt bidrag til, at EU kan understøtte udviklingen af ny teknologi, fremtidssikre industrier, og en fair, omkostningseffektiv omstilling til en CO₂-neutral fremtid. Givet skibsfartens globale karakter lægger Danske Rederier afgørende vægt på, at nationale og regionale bestræbelser på klimaområdet i relation til skibsfart til enhver tid sker i synergi med igangværende arbejde i FN's søfartsorganisation, IMO. Regional regulering er hverken til gavn for industrien eller klimaet, da regionale initiativer ikke favner hele verdensflåden. Kun international, flagneutral regulering kan effektivt reducere CO₂-emissionerne fra skibsfart. Danske Rederier betoner IMO's strategi fra 2018 for at reducere skibsfartens udledninger som central, samt at man deltager aktivt i den konkrete udformning af tiltag, der skal sikre CO₂-reduktionsstrategiens målopfyldelse. Det betones, at opgaven kræver en massiv forsknings- og udviklingsindsats, og at Danske Rederier i særlig grad vil engagere sig i udviklingen af alternative brændstoffer og fremdrivningsformer.

Velux hilser den nye strategi velkommen og støtter ambitionen om at opnå et lavemissionssamfund. Der eksisterer et stort uudnyttet potentiale ift. energieffektivitet, herunder især renovering af bygninger. Holistiske parametre som et sundt indeklima bør indtænkes, der bl.a. kommer samfundet til gode ift. forbedret sundhed. EU's indsats bør være omkostningseffektiv, langsigtet, teknologineutral, sikre involvering af globale aktører med væsentligt højere andele af de globale CO₂-emissioner og fokusere på korrekt og rettidig gennemførelse af den aftalte lovgivning. Velux vil understrege vigtigheden af de nationale energi- og klimaplaner, som er forelagt Kommissionen i udgangen af 2018, hvor bygningers bidrag bør være hjørnestenen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til andres landes holdninger.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens udspil. Klimaforskningen viser, at verden skal nå en balance mellem udledninger og optag af drivhusgasser i midten af århundredet, hvis det skal være muligt at holde de globale temperaturer inden for Paris-aftalens mål. Derfor finder regeringen det vigtigt, at EU fastlægger et mål om at nå netto-nuludledning senest i 2050. Regeringen finder, at EU skal lede vejen og vise, at udviklingen af et klimaneutralt samfund går hånd i hånd med en konkurrencedygtig økonomi, der understøtter vækst og beskæftigelse, så parterne til Paris-aftalen følger med.

Regeringen vil i arbejdet mod netto-nuludledning af drivhusgasser arbejde for at reducere omkostningerne ved klimaindsatser i alle sektorer af økonomien. Dette skal gøres gennem forskning, udvikling og demonstration af innovative og omkostningseffektive teknologier og løsninger samt europæiske politikker, der kan tilskynde til innovation, industrialisering og konkurrence og derigennem reducere omkostningerne. EU's langsigtede strategi skal desuden identificere synergier med andre økonomiske og miljømæssige mål og tiltag samt sætte retning for et markant skift i finansieringsstrømmene mod lav- og nulemissionsteknologier gennem innovative forretnings- og finansieringsmodeller.

Regeringen vil arbejde for, at EU, som en del af en langsigtet klimaindsats, går i spidsen for at fremme en missionsorienteret forsknings- og innovationsindsats. Denne bør bl.a. støtte udvikling af nye teknologier og identificere innovative løsninger, der er nødvendige for at kunne nå den overordnede målsætning om netto-nuludledning, samt reducere omkostningerne af klimatiltag.

Regeringen vil arbejde for en tilpasningsdygtig, fleksibel politisk ramme, der gør det muligt for EU løbende at tilpasse politikker til en uforudsigelig fremtid. Regeringen vil arbejde for, at EU's modeller baseres på åbne, gennemsigtige og regelmæssigt opdaterede data, og at omkostningerne ved klimaforandringerne belyses nærmere. Regeringen vil desuden arbejde for, at EU's langsigtede strategi adresserer såvel samfundsøkonomiske omkostninger ved EU's klimaindsats, omkostningerne ved ikke at imødegå klimaforandringerne som potentialer og udfordringer ift. at indfri andre globale og europæiske mål.

Regeringen vil arbejde for, at der fastlægges en ramme for, hvordan overgangen til et energisystem fuldt baseret på vedvarende energi kan ske på en omkostningseffektiv måde. Nøgleelementer skal være en effektiv pris på CO₂-udledninger, der kan anspore investeringer som den centrale drivkraft for en markedsdrevet udnyttelse af vedvarende energi og udfasning af fossile brændstoffer i hele Europa. Regeringen ønsker desuden et mere effektivt indre energimarked, en integreret energiinfrastruktur, regionalt samarbejde og integration af markeder i hele EU, og et fortsat fokus på energieffektivitet i produkter, bygninger, transport og industri.

Regeringen vil arbejde for, at EU fokuserer på at udnytte vedvarende energi optimalt ved at koble sektorer til et mere integreret energisystem. Dette vil kræve et strategisk skifte i retning af den bedst mulige anvendelse af vedvarende energi ved at elektrificere, sikre fleksibilitet på markedet samt koble sektorer til et smartere og mere integreret energisystem. Regeringen vil også arbejde for at øge omfanget af EU's kvotehandelssystem for at skabe et ensartet prissignal på tværs af sektorer og gøre klimaindsatsen mere omkostningseffektiv.

Regeringen vil arbejde for, at EU's langsigtede strategi skal danne grundlag for en målrettet indsats for at mindske udledningerne fra industrien gennem forskning og udvikling af ny teknologi samt øget ressourceeffektivitet gennem cirkulær økonomi.

Regeringen vil arbejde for, at EU skal fremskynde udbredelsen af nulemissionsteknologi inden for vejtransport. Regeringen mener derfor, at EU bør fokusere på stærke CO₂-krav på EU-plan, og at der skal udarbejdes en tidsplan for udfasning af nye benzin- og dieseldrevne biler i EU. Der bør derudover fokuseres på at støtte udviklingen af teknologier og forskning for mere energieffektive transportformer samt i emissionsreduktioner inden for luftfart, søtransport og tung transport. Regeringen vil dertil arbejde for at sikre en effektiv international ramme for reduktion af luftfarts-emissioner i FN's internationale luftfartsorganisation, ICAO. Grundet skibsfartens globale karakter finder regeringen det centralt, at regulering m.v. af drivhusgasudledninger skal ske i FN's internationale søfartsorganisation IMO. Regeringen vil opfordre IMO til at følge op på sin ambition om at stoppe drivhusgasemissioner fra international skibsfart så hurtigt

som muligt og reducere de samlede årlige drivhusgasemissioner med mindst 50 pct. i 2050 i forhold til 2008.

Regeringen vil arbejde for et styrket fokus på forskning, udvikling og demonstration af nye løsninger til at styrke landbrugets klimaindsats samt en fælles tilgang til landbrugets udledninger, der kan understøtte, at landbruget på tværs af hele EU reducerer udledningen af drivhusgasser og øger kulstofoptaget. Den fælles tilgang bør samtidig understøtte, at der sikres hensyntagen til erhvervets muligheder for effektiv produktion og konkurrenceevne. Fælles tiltag og rammer for landbruget på klimaområdet på tværs af EU kan understøtte innovation i nye omkostningseffektive løsninger, bidrage til reduktion af landbrugets drivhusgasudledninger i hele EU og imødegå risikoen for konkurrenceforvridning mellem landbrugssektorerne i EU-landene.

Regeringen vil derudover arbejde for, at EU undersøger behovet og mulighederne for CO₂-optag og løsninger for negative udledninger. Regeringen vil samtidig arbejde for, at EU udvikler og øger incitamentet både for naturlige og teknologiske løsninger til at øge optag og lagring af CO₂, da netto-nuludledning vil kræve optag og lagring i stor skala. Regeringen vil arbejde for, at de potentielle konsekvenser for andre mål, herunder for fødevarerproduktion, arealanvendelse og biodiversitet analyseres. Regeringen ønsker desuden, at der udvikles et effektivt regnskabssystem understøttet af måling, rapportering og verifikation samt langsigtede incitamenter til øget optag og lagring af CO₂ i jordbund, skov og træprodukter samt geologisk lagring. Regeringen vil ligeledes arbejde for, at der udvikles rammer for at skabe forretningsmodeller, der tilskynder til optag af CO₂ i stor skala. Regeringen ønsker, at optag og lagring af kulstof understøttes af forskning, udvikling og demonstration, og at anvendelse af biomasse undersøges nærmere med henblik på at sikre incitamenter til en klimavenlig anvendelse af biomasse, der er kompatibel med at nå netto-nuludledning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg af energi- forsynings- og klimaministeren til orientering på mødet den 7. december 2018. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 2. januar 2019.

Det Europæiske Semester 2019: For et stærkere Europa i en tid med global usikkerhed

Nyt notat

1. Resumé

Det Rumænske formandskab har sat 'Det Europæiske Semester 2019: For et stærkere Europa i en tid med global usikkerhed' på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 18. februar 2019 til politisk drøftelse.

Det forventes at drøftelsen vil tage udgangspunkt i Kommissionens årlige vækstundersøgelse, nærmere bestemt de anbefalinger i vækstundersøgelsen, som vedrører konkurrenceevnen og det indre marked.

Regeringen støtter generelt initiativer, der fremmer konkurrenceevnen for den europæiske industri gennem investeringer i digitalisering og digitalinfrastruktur, og byder ligeledes et fokus på innovation velkommen. Regeringen er på den baggrund positiv over for prioriteterne herom i Kommissionens vækstundersøgelse.

2. Baggrund

Det Rumænske formandskab har sat 'Det Europæiske Semester 2019: For et stærkere Europa i en tid med global usikkerhed' på dagsordenen for rådsmødet (konkurrenceevne) den 18. februar 2019 til politisk drøftelse.

3. Formål og indhold

Det forventes, at drøftelsen vil tage udgangspunkt i Kommissionens årlige vækstundersøgelse af 21. november 2018 (KOM(2018) 770), som markerer begyndelsen på det europæiske semester 2019. Vækstundersøgelsen skitserer de overordnede økonomiske og politiske udfordringer i EU og opstiller en række prioriteter og generelle politikanbefalinger for medlemslandene. Det forventes, at drøftelsen på rådsmødet vil fokusere på de elementer i vækstundersøgelsen, som omhandler konkurrenceevnen og det indre marked. Det drejer sig bl.a. om at sikre investeringen af høj kvalitet, der bidrager til at opgradere strategisk infrastruktur med henblik på at forbedre den fremtidige konkurrenceevne og bidrage til at opfylde EU's mål om en mere cirkulær- og lavemissionsøkonomi. Hertil forventes det, at der særligt vil blive fokuseret på udbredelsen af innovation og digitalisering, herunder en udbygning af den digitale infrastruktur. Det forventes også, at drøftelsen også vil omhandle øvrige initiativer på den europæiske dagsorden herunder at et velfungerende marked for vare og tjenesteydelser er vigtigt for produktiviteten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen ventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdning på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt tilfreds med prioriteterne i Kommissionens vækstundersøgelse, herunder prioriteterne der omhandler konkurrenceevnen og det indre marked.

Regeringen støtter generelt initiativer, der fremmer konkurrenceevnen for den europæiske industri, og er derfor også positiv for fokuset på digitalisering og digital infrastruktur til at fremme produktiviteten. Regeringen arbejder for, at de investeringer der fortages hertil generelt bør kendetegnes ved åbenhed overfor innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye virksomheder samt på at undgå protektionistiske tiltag. Regeringen mener endvidere, at der bør sættes fokus på at skabe gode muligheder for udbredelsen af innovation, der gør det lettere for virksomheder at skalere deres forretning i EU og herigennem bidrage til EU's konkurrenceevne og produktivitet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.